

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva ulica 6. — Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126

JUTRO

Izbaja vsak dan, razen ponedeljka. Narodna znaša mesečno Din 26.— Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo: Ljubljana, Knafljeva ulica 6. Telefon 3122, 3123, 3124, 3125, 3126 Maribor, Gosposka ulica 11. Telefon št. 2440. Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1. Telefon št. 65

Rokopis se ne vraća.

Odmevi Nürnberga

V nedeljo je bil z velikimi paradami in svečanostmi zaključen kongres nemške narodne socialne stranke v Nürnbergu. Kongres je bil po svojem pomenu in obsegu precej več, kakor so kongresi strank v demokratičnih državah. V hitlerjevski eri je tudi Nemčija stopila v vrsto držav, ki jim je parlament samo še zunanji okrasek državne organizacije, toleriran predvsem zaradi tradicije. Zato je razumljivo, da je tembolj zrasel pomen strankinega kongresa kot najvišjega političnega organa. To velja tudi za inozemstvo, ki je čedalje bolj prisiljeno upoštevati na kongresu objavljene politične programe in politične smernice. Čeprav zbrane množice o njih ne razpravljajo in ne sklepajo, marveč jih le sprejemajo na znanje. Toda pri današnjem ustroju političnega življenja v Nemčiji postane nauk ali načelo, ki ju na kongresu proglasi Hitler ali kak njegov pooblaščenec, že samo s tem, tudi nauk in načelo vseh milijonov hitlerjevih somišljenikov. Zato so gesla vsakoletnih hitlerjevskih kongresov izredne važnosti tudi za inozemstvo.

V nedeljo zaključeni letošnji kongres hitlerjevske stranke zasluži za mednarodnega vidika pozornost zlasti v dveh pogledih. Na njem je bila prvič jasno formulirana nemška zahteva o vrnitvi kolonij; poleg tega je bil ves kongres prežet nenavadne ostrine proti boljševizmu. Težko je reči, kateri izmed teh dveh zunanje političnih, programatičnih točk gre v sedanjem mednarodnem položaju večji pomen. Po splošnem razpoloženju v Evropi sodeč bi se zdelo, da je druga točka trenutno bolj aktualna in bolj pomembna za bližnji razvoj dogodkov na našem kontinentu. Glede na domneve na pričakovane zunanje politične akcije Hitlerjeve Nemčije, zlasti pa glede na posledice, ki jih utegne povzročiti, pa se zdi, da gre prednost nemški zahtevi po vrnitvi kolonij, ker tvorita, kakor znano, sestavni del Hitlerjevega programa o zrušenju »versajskega diktata«, katerega vse ostale točke so že izvedene. V Berlinu že namigujejo, da bo Nemčija ob prvi mednarodni priložnosti sprožila tudi vprašanje kolonij, katerega rešitev n. pr. že sedaj postavlja kot pogoj svojega morebitnega povratka v Ženevo. Prav tako je verjetno, da bo z njim manevrirala tudi za kulisami sestanka takozvanih lokarnskih sil, ki je napovedan v jeseni, če ne bo celo sestanka samega v naprej prejucirala baš s tem svojim kolonialnim vprašanjem.

Hitler se je potrudil, da bi nemško zahtevo po vrnitvi kolonij kolikor mogoče objektivno utemeljil. Zato je izostalo to pot sklicevanje na nekdanjo posest odvzetih kolonij in s tem utemeljevanje kolonialne zahteve na historični podlagi. Nemško potrebo po večjem prostoru pod soncem dokazuje to pot Hitler v prvi vrsti z vidika socialnih in gospodarskih momentov. Očitno je ta argumentacija prikrojena za to, da vzbudi v nemškem narodu nekakšno kolonialno mistiko, ki mu jo je že poprej skušal vcepiti že propagandni minister Göbbels. Obenem pa naj bi ta argumentacija vzbudila simpatije za nemško zahtevo tudi tam, kjer bi iz drugih razlogov mogel obstojati odpor, n. pr. v Italiji, ki si nemške navzočnosti v Afriki, še manj pa v Sredozemlju gotovo ne želi, ki pa je sama vodila svojo abesinsko ekspedicijo v znamenju borbe »za boljše mesto pod soncem« in proti »krivini razdelitve kolonialne posesti. Pa tudi angleško javno mnenje je doslej že večkrat pokazalo svoje simpatije do načelne nemške upravičenosti do kolonij, le da je pri tem vedno izvzelo — angleške kolonije.

Hitler je torej v svojem nürnberškem ekspoziciju skušal ploviti predvsem na »vest« kolonialnih držav, ne da bi se sedaj postavil tudi konkretne zahteve. Zavedal se je s tem, da je kolonialno vprašanje samo načelno ventiliral, vse drugo bo že kako odvisno od razvoja. ... Toda kakšnega razvoja? Že sedaj lahko rečemo, da je Hitlerjeva zahteva naletela v vsej Angliji in tudi v dominionih na strmen odpor, ki ga dokumentira v svojih komentarjih zlasti časopisje angleškega imperija. Odgovorni angleški državniki pa so nemške kolonialne pretenzije že ponovno zavrnili. Marca 1935 je tedanji angleški zunanji minister John Simon celo uradno sporočil Hitlerju, da »ne more biti niti govora« o odstopitvi kakšnega britanskega mandata od zemlje.

Navzlic temu splošnemu odporu proti nemški zahtevi pa Anglija zaradi nje še ni vznemirjena. London očitno za sedaj še ne pričakuje na tem polju nobene radikalne geste z nemške strani, še najmanj pa kakšnega novega »izvršenega dejstva«. Edina možnost, ki se Londonu zaradi Hitlerjevih kolonialnih izjav zdi verjetna, je morda nova ekonomska organizacija svetovnega kolonialnega sistema, ki naj bi po londonskem mnenju onemogočila nove teritorialne zahteve na tem polju. Italija je glede nemške kolonialne zahteve rezervirana in je ta njena rezerviranost nedvomno v zvezi s tehtnimi pomisleki, ki jih pa italijansko zunanje ministrstvo za sedaj še neče formulirati. Indiferentna pa je Fran-

MALA ANTANTA BO NADALJEVALA SVOJO DOSEDANJO POLITIKO

Bratislavska konferenca je bila včeraj končana — Službeni komunikne obravnava vse pereče mednarodne zadeve

Bratislava, 14. sept. AA. Danes ob 15. se je končalo zasedanje stalnega sveta Male antante v Bratislavi. Pred sklenitvijo zasedanja so predsednik vlade dr. Stojadinović, predsednik češkoslovske vlade dr. Hodža, rumunski zunanji minister Antonescu in češkoslovaški zunanji minister dr. Krofta skupno sprejeli novinarje v hotelu Carlton. Češkoslovaški zunanji minister dr. Krofta, ki je sedaj predsednik stalnega sveta Male antante, je prečital francoski komunikne o bratislavskem zasedanju stalnega sveta. Komunikne se glasi:

Stalni svet držav Male antante se je sestel v Bratislavi 13. in 14. septembra 1936 pod predsedstvom češkoslovskega zunanje ministra Kamila Krolta.

1.) Po podrobni proučitvi splošnega položaja in vseh problemov, ki se posebej tičejo teh treh držav, je svet ugotovil, da osnovne črte skupne politike ostanejo iste, kakor so bile označene pri poslednjem sestanku sveta v Beogradu meseca maja. Vse tri države so tudi v bodoče odločene z najiskrejšim prizadevanjem voditi tradicionalno politiko splošnega miru in lastne varnosti. Tudi nadalje ostanejo globoko rdane ideji miroljubnega sodelovanja tako na političnem kakor na gospodarskem polju ter so voljne sodelovati za izvedbo te misli z vsemi državami, ki jih navdaja enako dobra volja.

2.) Enega izmed najbitvenjših činiteljev te politike predstavlja za države Male antante tudi nadalje Društvo narodov vzlic težkosti, ki jih zdaj preživlja. Naše tri države ostanejo zveste njegovemu načelom, prepričane, da ženevska ustanova obranj svojo veljavo glede trajne ureditve med državami. Zato so te tri države odločene, da se pridružijo edino tistim prizadevanjem, ki bodo usmerjena tako, da ukrepe ugled Društva narodov in da ohranijo organizacijo miru.

3.) Regionalni dogovori, ki jih Mala antanta priporoča že od leta 1921. pomenijo po njeni sodbi v tem pogledu zelo važno dejstvo. Ta ureditev celoga kompleksa vprašanj, ki so v zvezi z lokarnsko pogodbo, bo predmet posebne pozornosti držav Male antante. Toda sistem varnosti, ki naj se tako ustvari, se ne sme omejiti samo na zahod, ker takšna delna ureditev nikakor ne bi urenila problema splošne evropske varnosti in zato ne bi obrodila pravega pomirjenja, neobhodno potrebnega za gospodarsko obnovo, ki je Evropi in prav vsemu svetu potrebna. Države Male antante so se zmerom zavzemale za potrebo sistema, ki bi izpolnil organizacijo miru. Tudi zdaj ostanejo na tem stališču. Ker je

pa negotovo, ali bo moč v kar najkrajšem času priti do tega tako zelo želenega rezultata, tri države po nobeni ceni ne opu- ste načela, ki je zmerom vodilo njihov skupno politiko. Odločene so okrepiti svojo varnost in še tesneje in stvarneje združiti vse sile, pri čemer bodo seveda nadaljevale politiko ohranitve razmerja živahnega in tesnega sodelovanja z drugimi državami, razmerja, ki si ga je vsaka izmed njih ustvarila.

4.) Glede drugih držav ne bodo tri države prenehale s prizadevanji, ki jim je namen, da s temi državami ohranijo najboljše razmerje. To velja v prvi vrsti za sosede, ki žele z njimi ohraniti in razvijati kar najboljše razmerje sosesčine. Res, da je vzdrževanje takšnega položaja odvisno tudi od zadržanja teh držav samih. Države Male antante zato globoko občudujejo, da je moralo njihovo razmerje do Avstrije trpeti zaradi dejstva, da je Avstrija zavrgla vojaške določbe saintgermanske mirovne pogodbe. Postopek, ki ga je izbrala Turčija v vprašanju morskih očin, je pokazal, da imamo še druge metode in ne samo metodo dovršenega dejstva, ki mora samo škodovati dobri sosesčini med državami. Še eno izražajo države Male antante upanje, da se takšne kršitve obstoječih obveznosti ne bodo več ponovile, in so se sporazumelo glede sklepov, ki bi jih v takšnem primeru sprejele.

5.) Glede na debate o notranji politiki posameznih evropskih držav, zlasti glede na dogodke na Španskem, izjavljajo države Male antante kategorično tisto, kar so že večkrat naglasile: slej ko prej bodo skrupulozno izvajale politiko nevmešavanja v notranje zadeve katerekoli države. V nobenem primeru pa tudi ne bodo dovolile vmešavanja katere države v svoje lastne zadeve, ne v nobeno vprašanje svoje notranje politike, prav tako pa se bodo strogo vzdrževale v kakršnikoli okoliščinah politike intervencije nasproti drugim državam. V vsem poudarjajo politiko spoštovanja notranje politike vsake države, ker bi vsaka druga politika mogla le povečati napetost med evropskimi državami.

6.) Svet je posvetil posebno pozornost vprašanju poglobitve gospodarskega razmerja med državami Male antante, in vprašanju zblizanja na tem polju z drugimi državami srednje Evrope, zblizanja, za katero je dr. Hodža, predsednik vlade češkoslovske republike, že prej dal pobudo. Gospodarski svet Male antante, ki se sestane oktobra t. l., bo proučil načrte, ki so jih izdelali strokovnjaki, in druge možnosti za

razširjenje gospodarskih odnošajev v okviru Male antante. Gospodarski svet se bo prav tako tudi ukvarjal z vprašanjem gospodarskega zblizanja v srednji Evropi.

7.) Ker je obstoječa uvedba periodičnih konferenc starešin uradnih ustanov za tisk obrodila dobre uspehe, je svet sklenil, da se izpremeni v stalen organ kot pomožni organ stalnega sveta Male antante.

8.) Prihodnje redno zasedanje sveta Male antante bo v Ženevi ob priliki skupščine Društva narodov.

Svečan zaključek bratislavskega zasedanja

Bratislava, 14. septembra. AA. Ko je češkoslovaški zunanji minister dr. Krofta prečital komunikne, je povzel besedo predsednik vlade in zunanji minister dr. Milan Stojadinović. V nekaj besedah je izrazil toplo hvalčevost mestu Bratislavi in njegovim prebivalcem za prisrčni sprejem, prav tako pa tudi vsem navzočnim novinarjem, ki so s svojim delom med zasedanjem stalnega sveta Male antante pripomogli v znatni meri k vzajemni politiki treh zaveznikov držav in k veliki politiki miru in mednarodnega sodelovanja.

Za dr. Stojadinovićem je govoril rumunski zunanji minister Antonescu. Tudi on je izrekel svojo zahvalo. Nato je pa zunanji minister dr. Krofta na javni seji v navzočnosti novinarjev zaključil zasedanje stalnega sveta Male antante.

Dr. Stojadinović se je odpeljal v Prago

Bratislava, 14. septembra. AA. Nocoj ob 17.30 se je predsednik vlade in zunanji minister dr. Milan Stojadinović odpeljal iz Bratislave Bratislavci so mu priredili prisrčen razstarek. Na vsaj poti od hotela do postaje so bile ulice polne ljudi, ki so z robci in vzkliki viharno pozdravljali dr. Stojadinovića.

Pri razstanku na postaji so bili tudi predsednik češkoslovske vlade dr. Milan Hodža, rumunski zunanji minister Antonescu, češkoslovaški zunanji minister dr. Krofta in mnogo drugih uglednih osebnosti.

Predsednik vlade dr. Stojadinović se je odpeljal proti Pragi.

Antonescu v Bukarešto

Bratislava, 14. septembra. o. Po končani konferenci Male antante, se je rumunski zunanji minister Antonescu nocoj ob 22. preko Budimpešte vrnil v Bukarešto. Na Češkoslovaško se bo vrnil 28. oktobra, ko

Po padcu San Sebastiana

Vladne čete so se umaknile sedaj proti Bilbao, kjer se pripravljajo na energičen odpor

Pariz, 14. septembra. d. Kakor poročajo s španske meje, so uporniške čete zasedle včeraj San Sebastian brez odpora. Mestni guverner Ortega je že v soboto zvečer odredil, naj se mesto izprazni in prepusti brez boja uporniškim četam. Ortega je prišel namreč do prepričanja, da je nadaljnja obramba nemogoča, tem bolj, ker je prišlo do bega rdečih miličnikov v večjih množicah. Obenem je v soboto odredil vse, da bi se preprečile plenitve. Rdeči miličniki so pri svojem odhodu iz San Sebastiana odpeljali vsa življa, ki so bila še v mestu, kakor tudi naprave radio-postaje, ki je tvorila več tednov edino zvezo z Madridom. Rdeči miličniki so po večini že v soboto zvečer odšli iz mesta v zapadni smeri proti Bilbao, kjer so za San Sebastianom napravili novo obrambno črto.

Guverner Ortega je odpotoval iz mesta v nedeljo ob 1. ponoči. Odpeljal se je z motornim čolnom proti Bilbao. Uporniške čete so pričele zasedati mesto v soboto popolno. Pred svojim odhodom so

anarhisti vrgli mnogoštevilne bombe v razna poslopja, v katerih je nato izbruhnil požar. Snoči je oddelek uporniškega topništva izvršil svečan pohod po ulicah v San Sebastianu.

Na bojišču v Andaluziji so nacionalisti zavzeli Campillo Almai. Pravijo, da je madridska vlada vnovič prosila Barcelono

Portugalska oborožuje upornike

London, 14. septembra. o. Dopolnilnik »Daily Expressa« poroča iz Gibraltara, da je libsonska vlada izdala nalog za oskrbovanje vojske generala Franca iz Portugalske z vsem vojnim materialom, ki je na Portugalskem na razpolago. Portugalske oblasti naj dopuste svoboden prevoz vojne materijala ter življenjskih potrebščin.

Dopolnilniku »United Pressa« je izjavil polpoldne portugalski opravnik poslov v Londonu Francisco Calherio: Lahko vam definirno izjavim, da Portugalska ne bo sodelovala na seji mednarodnega odbora za kontrolno nevmešavanja v španske dogodke, ker se stališče Portugalske ni v ničemer izpremenilo.

vih najozjih sodelavcev v zunanji politiki, Virginio Gaida, direktor poluradnega »Giornale d'Italia«, ki je odkrito namignil, da Italiji ni do tega, da bi na osnovi svojega razmerja režima ustvarjala kakršnokoli mednarodno fronto, ki bi mednarodno udarnost nasprotnih režimov, zlasti pa sovjetskega, le še povečala.

Hitlerjeva Nemčija nima tako slabe diplomacije, da ne bi bila poučena o razpoloženju merodajnih činiteljev v drugih državah. Zato trenutno še ni jasno, kakšen cilj ima ta tako počrtna protisovjetska kampanja. Nekateri so mnenja, da gre v veliki meri za novo vodilno geslo v notranji politiki, drugi zopet sodijo, da se bo s pomočjo svoje protisovjetske devize Nemčija skušala izogibati jasni odločitvi glede obnove lokarnske pogodbe in glede povratka v Društvo narodov. Tudi nekako opravičilo za forsirano oboroževanje vidijo nekateri v izjavah o sovjetski nevarnosti. Kdo ima prav, se bo moralo šele pokazati.

Hitlerjev zaključni govor

Narodni socializem napoveduje boljševizmu boj na življenje in smrt

Nürnberg, 14. septembra. br. Kongres nemške narodne socialistične stranke je bil danes zaključen z veliko vojaško paradjo, ki naj simbolično dokazuje tesno povezanost hitlerizma z narodno vojsko. Pri tej svečanosti so sodelovale vse vrste orožja, letalstva in mornarice. Skupno je nastopilo 18.000 oficirjev in vojakov. Nad mestom se je pojavil tudi znakoplov »Hindenburg«.

Kancelar Hitler je zaključil kongres z daljšim govorom, v katerem je najprej čestital nemški vojski k njenemu novemu razvoju in naglašal, da nemška vojska ne služi prenapetemu šovinizmu, marveč, da je njena edina naloga čuvati in braniti Nemčijo. To bo nemška vojska, prevzeta z narodno-socialističnim duhom, storila vselej in v vsakih okoliščinah. Naj pridejo še tako resni časi, nikoli ne bodo našli Nemčije obupane ali omahljive. Bojzavljivi ne čuvajo svobode, bodočnost pripada hrabrim. Živimo v zelo težkih časih, je nadaljeval Hitler, in s skrbjo gledam na razvoj v Evropi. Takozvana demokracija razjeda vedno bolj evropske narode in države. Demokracija dela narode nesigurne in neodpore. Demokracija je oni kanal, po katerem se širi boljševiški strup, ki vse bolj zastruplja Evropo, dokler ne bo popolnoma otrpnila.

Dogodki v Španiji najbolj dokazujejo, kako en sam boljševiški upor na eni strani daje pogum zapeljanim množicam v drugih državah in jemlje pogum tudi onim, ki bi bili prvi policajci, da nastopijo z vsvo odločnostjo proti boljševizmu zastrupljanju. Španija naj postane svareči zgled in resen opomin vsem evropskim državnikom. Če bodo te metode, ki se jih poslužujejo sedaj, ostale še nadalje, bodo prišli v Evropi na kurno boljševiki in tedaj bo Evropa utonila v morju krvi, evropska kultura in civilizacija pa se bo po 2.500 letih morala umakniti največjemu barbarstvu. Ne zapiramo oči pred to nevarnostjo. Tudi ob tej uri pozivam ves nemški narod, naj se že boli trdno kakor doslej odklene svoje države in zavzame bojne pozicije, da odvrnemo to največjo nevarnost ne samo od Nemčije, marveč od vse Evrope. Ne borimo se za naš prestol, marveč se borimo za svojo bodočnost, za svojo domovino, za svojo mladino in svoje otroke. V tem zgodovinskem trenutku smatram za potrebno, da znova ugotovim, da ne bo odločila število mrtvih vseh in volta. Mi smo boljševizem spoznali na lastni koži in če je danes Nemčija dožela miru in reda, le to posledica trdne volje in čvrste vere narodnega socializma, Narod-

bo spremljal rumunskega kralja Karola, ki bo napravil oficialni obisk prezidentu CSR dr. Benešu. Jugoslovenski ministrski predsednik in zunanji minister dr. Stojadinović odpotuje jutri jutraj v spremstvu češkoslovskega ministrskega predsednika dr. Hodže na lov v Zlohovce pri Brnu, od tam pa v Prago in Plzen, kjer si bo ogledal Škodove tovarne. Morda bo odpotoval tudi v Ustje ob Labi, kjer si bo ogledal tamonjne kemične tovarne.

Velike manifestacije v Bratislavi

Bratislava, 16. septembra. r. Snoči je Bratislava z veličastno manifestacijo navdušeno in prisrčno pozdravila državniške Male antante. Manifestacija se je začela ob 19.30. Ze mnogo prej pa so napolnile nepregledne množice vse ogromni trg pred hotelom Carltonom. Množice so prišle z zastavami, godbami in lampijoni. V prvih vrstah so bile Sokolice v narodnih nošah, nato Sokoli, skavti, razna društva in množica drugega občinstva.

Ko so se predsednika vlade dr. Stojadinović in dr. Hodža ter zunanji ministra Krofta in Antonescu pojavili na veliki terasi hotela Carlton, so jih množice navdušeno pozdravljale. Vojaška godba je zavrnila pozdrav. Nato so združena pevstva društva zapela Bendlov zbor »Svoji k svojim«, potem pa je v imenu prebivalstva pozdravil obo ministrska predsednika in zunanja ministra dr. Miroslav Vrškovec. Zahvalili so se jim dr. Krofta, dr. Stojadinović in Antonescu, Dr. Stojadinović je rekel:

»Iz bratske Jugoslavije vam prinašam bratske pozdrave, prijateljstvo za prijateljstvo, zvestobo za zvestobo. Tebi, bela Bratislava, ki ležiš ob istem modrem Dunavu, kakor naš lepi Beograd, pa pristrčna hvala za sprejem, ki ga ne bom nikoli pozabil«.

Množice so pridile dolge in viharne ovacije zavezniskim državam in njih predstavnikom. Vojaška godba je odigrala vse tri himne, potem pa so se manifestacije nadaljevale v sprejedu po mestu.

Naša delegacija za Ženevo

Beograd, 14. septembra. o. Na rednem zasedanju Društva narodov v Ženevi bodo zastopali Jugoslavije: ministrski predsednik in zunanji minister dr. Stojadinović, poslanik v Parizu dr. Purjč, profesor ljubljanske univerze dr. Andrej Gosar, šef odseka za Društvo narodov v znanjem ministrstvu Zarko Gavrilović, stalni delegat Jugoslavije pri Društvu narodov dr. Ivan Subotić in tajnik zunanjega ministrstva Slavko Stojković.

Ribbentrop o nemških vojaških ciljih

London, 14. septembra. o. O položaju v Evropi je izjavil novi nemški poslanik v Londonu Ribbentrop uredniku »News Chronicle«, da je res zelo napet, vendar pa nemška vlada še vedno ne veruje, da ni mogoče obvarovati miru. Največja neumnost je trditev, da pripravlja Nemčija vojno proti Rusiji. Nemški kancelar ni v nobenem svojem govoru pozabil naglasiti potrebo ohranitve miru v Evropi. Bil bi najslabši način pripravljanja bodoče vojne, če bi se vedno govorilo o miru. Mi ne stremimo za tem, da bi ločili Francijo od Anglije, marveč želimo sodelovati z njima. Nemčija dela z vsemi svojimi silami za ohranitev miru, toda ne ve se, ali bo to njeno prizadevanje uspelo. Če se bo Nemčija kakorkoli zapletla v kakršnokoli vojno, ne bo ta vojna nikoli imperijalistična, ker Nemčija ne stremi za tem, da bi razširila svoje meje na tuj račun. Vojna, v kateri bo Nemčija sodelovala, bo samo vojna za idejo proti drugi ideji. Mi se nikoli ne bomo borili proti Franciji ali Rusiji, temveč samo proti ideji, ki stremi za tem, da bi uničila našo lastno ideologijo.

»News Chronicle« piše, da želi Nemčija, naj bi se Evropa razdelila v dva sovražna tabora. Nemčija se hoče pogajati o vprašanih zapadne Evrope brez posrednega ali neposrednega sodelovanja Rusije. Francija pa ne bo pristala na noben zapadno-evropski pakt v tako tesnih mejah.

Protiitalijanski blok?

Italijanski listi o ciljnih najnovije angleške politike v sredozemskem bazenu

Rim, 14. septembra. o. V zvezi z najavljenim odhodom številne turške delegacije v London, objavljajo italijanski listi obširne članke, v katerih se bavijo z bivanjem kralja Edvarda v Jugoslaviji. Grčiji in Turčiji. Čeprav je kralj Edvard potoval incognito, zatrjujejo italijanski listi, da se je sestel z vodilnimi osebnostmi. Sestanki so imeli po pisanju »Tribune« za cilj, da se sredozemske države zopet pridružijo angleški politiki. Posebno je treba upoštevati prisotnost angleškega vojnega ministra Duff Cooperja.

Značilen je tudi nenadni obisk turškega zunanjega ministra Ruždi Arasa v Atenah. S tem obiskom se bavi zlasti »Giornale d'Italia«, ki pravi, da je v najtesnejši zvezi z razgovori, ki sta jih imela angleški kralj

Edvard in predsednik turške republike Kemal Atatürk v Carigradu. Sedanji grški direktor Metaxas je velik prijatelj Italije in je v zvezi s tem obisk Ruždi Arasa v Atenah pred odhodom v London popolnoma jassen. Sredozemska protiitalijanska zveza, ki je bila ustvarjena v času sankcij pod vodstvom Anglije, formalno sicer ne obstoja več, piše »Gazzetta del Popolo«, toda najnovjši dogodki dokazujejo, da angleška diplomacija ponovno pospešuje ustanovitev protitalijanskega bloka, ki naj bi bil instrument angleške politike na Sredozemskem morju. Po vesteh iz Londona se bodo tam vršila tudi pogajanja o ugotovitvi Darlane. Angleži sami ponujajo Turčiji denar in orožje, kar je popolnoma razumljivo.

Zbližanje med Anglijo in Turčijo

Angleški kralj se vrača v Anglijo — Komentarji listov o pomenu njegovega potovanja po vzhodnem Sredozemlju

London, 14. septembra. b. Kralj Edvard se bo te dni po večtedenski odsotnosti zopet vrnil v London. Listi obširno pišejo o njegovem povratku in objavljajo ob tej priliki tudi pregled o njegovem potovanju ter o pomenu sestankov, ki jih je imel ob tej priliki z različnimi državnimi poglavarji in državniki.

Dobro informiran »News Chronicle« je mnenja, da so bili s političnega vidika velikega pomena zlasti sprejem angleškega kralja na Jadranu, nadalje njegov obisk v Grčiji, ki bo nedvomno pripomogel do najožjega sodelovanja med Grčijo in Anglijo v Sredozemlju, prav posebno pa razgovori s predsednikom turške republike Atatürk. Kralju Edvardu je uspelo prepričati turške kroge o vrednosti angleško-turške kooperacije v vzhodnem Sredozemlju. Politični pomen teh razgovorov je toliko

večji, ker so se vršili v navzočnosti turškega ministrskega predsednika Ismeta in zunanjega ministra Ruždi Arasa. Angleško-turška kooperacija pa bo nedvomno prišla še do večje veljave po obisku turškega ministrskega predsednika Ismeta v Londonu. Sodelovanje obeh držav, ki je prišlo do izraza že na konferenci v Montreuxu, pa ni samo političnega, temveč tudi vojaškega in gospodarskega značaja.

»Daily Telegraph« poroča, da se je neki britanski firmi že pred meseci posrečilo skleniti važne pogodbe za postavitev velike jeklarne v Turčiji v vrednosti 2 in pol milijona funtov. V Londonu pričakujejo, da bodo tej pogodbi v kratkem sledile še druge, posebno sedaj, odkar je že podpisana tudi trgovinska pogodba med obeh državama, ki nudi dovolj široko osnovo za investicije angleškega kapitala v Turčiji.

Beležke

Občinske volitve v Sloveniji

V nedeljo je bil v Novem mestu shod JRZ, ki o njem poročamo na drugem mestu. Na shodu je govoril tudi banovinski tajnik JRZ bivši minister dr. Fran Kulovec. V svojem govoru je med drugim sporočil, da bodo splošne občinske volitve za Slovenijo v nedeljo dne 25. oktobra.

JNS v vrbaski banovini

V volilno borbo v vrbaski banovini, kjer bodo v začetku oktobra splošne občinske volitve, živahno posega tudi Jugoslovenska nacionalna stranka. Narodni poslanci Milan Božič, Nedeljko Praljak in Ante Kovac so imeli zlasti v nedeljo celo vrsto shodov in sestankov, od katerih sta bila posebno velika ona v Jajcu in Mrkonjićgradu. Sinoci se je vršilo veliko zborovanje v Banjaluki.

Nar. posl. Josip Cvjetič prireja v zadnjem času številne sestanke v ogulinskem srežu, ki ga zastopa v narodni skupščini. V vseh občinah, kjer se to še ni zgodilo poprej, je obnovil strankine občinske organizacije.

Izidi nedeljskih volitev na Hrvatskem

Preteklo nedeljo so se vršile občinske volitve v 41 občinah savske banovine. Kakor pri prvi seriji volitev, ki so bile pred tedni, tudi pri teh volitvah ni bila udeležba velika. Gibala se je po večini pod 50%. Najmanjša udeležba je bila v občini Jezerane v srežu Brinje, kjer je izmed 2249 volilcev glasovalo samo 551, torej samo 24%. Značilen je izid volitev v občini Duga Resa, ki ima 1648 vpisanih volilcev. Tu sta bili dve kandidaturi listi: oficijelna lista HSS z nosilcem Jankom Boljarom in od dr. Mačka nepriznana lista z nosilcem Mijom Brozovićem. Glasovalo je 980 volilcev. Zmagala je nepriznana lista z nosilcem Brozovićem, ki je dobila 515 glasov, propadla pa je oficijelna dr. Mačkova lista, ki je dobila 465 glasov. Ta izid je tem bolj presenetljiv, ker je dr. Mačkovo glasilo »Hrvatski dnevnik«, tik pred volitvami službeno proglasilo, da se smatrajo oni pristaše HSS, ki bodo glasovali za Brozovićevo listo, za odpadnike, ki so sami izključili iz stranke. Povsod drugod so zmagale liste HSS, ki so bile razen dveh ali treh primerov cepljena, povsod edine vložene liste.

Minister Janković o rešitvi hrvatskega vprašanja

Na shodu v Negotinu je minister Gjura Janković med drugim govoril tudi o združeni srbijski opoziciji, o dr. Mačku in hrvatskem vprašanju. »Naša želja je — tako je poudarjal — da stopi združena opozicija na plan kot stranka z jasnim in izraženim programom, ker bi bila lahko to naša partnerka v politiki. Ali težko je verjeti, da bi mogle združene starine Aca Stanoević, Ljuba Davidović in Joca Jovanović voditi pozitivno politiko, ko potrebujejo več mesecev, da podpišejo eno pismo s kakimi sto besedami. Sam dr. Maček se je prepričal o njihovi neodločnosti, zato tudi njihove akcije ne uvažuje več. Dr. Maček in vsi ostali politiki so se lahko prepričali: da vlada dr. Stojadinovića ne vprašuje, ali se naj kaka javna dela izvršijo na Hrvatskem ali v Srbiji, marveč samo, če so ta dela s stališča državne in narodne politike potrebna. To je delo na polju popolne ravnopravnosti vseh pokrajin in vseh državljanov. Tako delo bo vrnilo pri Hrvatih izgubljeno vero v politične ljudi v Srbiji in v vzpostavljenim zaupanjem bodo ustvarjeni potrebni pogoji za pogajanja v vseh vprašanih, ki zanimajo Jugoslavijo, pa tudi Hrvatsko. Mi smo za to tu, da delamo v zadovoljnost vsega naroda in vseh pokrajin. Zadovoljen narod pa se bo lahko sporazumel v vsem in o vsem.«

Minister dr. Behmen o vojni proti korupciji

Minister dr. Behmen je imel v nedeljo shod na Visokem v Bosni. V svojem govoru je podal bilanco 14 mesečnega dela Stojadinovićeve vlade. Izvajal je med drugim: »V državi vlada mir, kakor do sedaj še nikdar. Naša država je postala pravi eldorado za turiste, ne samo za navadne tuje, marveč tudi za vladarje velikih evropskih držav in člane njihovih rodbin. To lahko služi v ponos naši državi, a to je vsekakor zasluga režima današnje vlade. S svojo politiko pomirjenja strasti smo popolnoma uspeli. A ne samo to, zagisuramo smo narodu tudi zasluge. Danes se po vsej državi v vseh pokrajinah, da po vseh srezih izvršujejo velika javna dela. S tem je ljudstvo prišlo do zasluge. Ko govorimo o javnih delih, je treba spregovoriti tudi o korupciji. Prej je v naši državi korupcija zavzela že nevarne razmere. Nobeden večji državni posel se preje ni mogel izvršiti, da se za njega ni povežala korupcija. S svojim poštenim delom in s svobodno javno kritiko smo napovedali vojno korupciji. Ona mora biti v naši državi uničena.«

Razbit shod borbašev

»Politika« poroča iz Pirota, da je bil v nedeljo v tamošnjem hotelu Esnaf shod g. Hodžera, ki je govoril o politični situaciji. Priporočal je svojim pristašem, da v občini, kjer ni njihovih lastnih list, glasujejo za liste združene opozicije. Pri tem je nastal v dvoranah velik hrup. Skupine zborovalcev so klicale: »Dol Hodžera! Dol fašizma! Zivela demokracija!« G. Hodžera ni mogel nadaljevati svojega govora in shod je bil predčasno zaključen. Kateri stranki so pripadali zborovalci, ki so shod razbili, iz poročila »Politika« ni razvidno.

Španski duhovniki pri papežu

Castel Gandolfo, 14. septembra. AA. Papež je dopoldne sprejel duhovnike, ki so pribražali iz Španije. V svojem nagovoru je izrazil svoj gnus nad državljansko vojno, ki divja na Španskem. Posebno ostro je kritiziral propagando, ki stremi za tem, da požene ves svet v katastrofo. Govoril je tudi o preganjanju, ki mu je izpostavljena katoliška cerkev na Španskem. Po preizkušnji, ki jo je doživela v Rusiji, na Kitajskem, v Mehiki in Južni Ameriki, je sedaj izpostavljen novim preizkušnjam na Španskem. Na koncu svojega govora je papež blagoslovil španske duhovnike, med katerimi je bilo več škofov.

Vojaška uprava v Palestini

Jeruzalem, 14. septembra. o. Novi poveljnik angleških vojaških sil v Palestini general Dyll je danes prispel v Jeruzalem ter je takoj prevzel vrhovno poveljstvo. Sklical je posvetovanje vseh glavnih poveljnikov in izdal navodila za nadaljnjo akcijo pri zatiranju arabskega upora. Arabci so osredotočili sedaj svojo akcijo na sabotažo vzdolž petrolejskega voda, ki vodi iz Iraka preko Palestine do Haifa. Vsako noč cevi na mnogih krajih navrtajo in petrolej zažgejo. Angleške oblasti nimajo dovolj vojakov, da bi ves petrolejski vod na palestinskem ozemlju zastražile. Dosedanji civilni guverner je že obvestil arabski odbor, da je prešla vsa oblast na armado in da se ne more več pogajati z zastopniki Arabcev. Izrazil je upanje, da bo arabski odbor kmalu ustavil stavko, arabski voditelji pa še niso ničesar odgovorili.

Odhod kralja Edvarda z Dunaja

Dunaj, 14. septembra. d. Angleški kralj Edvard VIII. je snoči ob 20.30 odpotoval z Dunaja preko Pariza v London.

Curih, 14. septembra. w. Angleški kralj Edvard je opoldne prispel semkaj. Ker njegov prihod ni bil znan javnosti, se je na kolodvoru zbralo le malo ljudi. Kralj je takoj odšel na letališče ter ob 13.36 v svojem privatnem letalu odpotoval v London.

Nedeljski shod JRZ v Novem mestu

V nedeljo je bil v Novem mestu shod JRZ, ki je bil prirejen pod naslovom »Slovenski tabor«. Kot govornika sta bila napovedana minister dr. Krek in dr. Kožul, objavljen pa tudi dr. Korosec. Prišel je samo dr. Krek. Notranji minister dr. Korosec je poslal slovenskemu taboru naslednjo brzojavko: »Zelo mi je žal, da se zaradi preobilnega dela ne morem udeležiti dolenskega tabora v Novem mestu. Vse zborovalce iskreno pozdravljam in želim taboru kar najboljši potek.«

»Slovenec«, po katerem posnemamo vse to poročilo, trdi, da se je tabor udeležilo 10.000 ljudi, od enega pa ugotavlja, da je bila udeležba ljudstva v Novem mestu neprimerno večja, kakor ona na taboru v Mengšu. O tem shodu pa je takrat »Slovenec« pisal, da se je zbralo na njem 15.000 ljudi. »Slovenec« torej očitno ne upošteva vedno enakega merila za štetje udeležencev.

Na shodu sta govorila poleg drugih minister brez portfelja dr. Krek in banovinski tajnik JRZ dr. Fran Kulovec. Minister dr. Krek je poudarjal, da vlada danes politična svoboda za vse stranke in da je pravica za vse enaka. Kritiziral je »bivši diktatorski režim«, ko je za vsakim človekom »stal žandar, spijon in ovaduh«, do čim sedaj »živimo v drugačni dobi«. O kmetičkih dolgovih je rekel, da je za njihovo ureditev »nešteto predlogov, toda vsi so si edini v tem, da če kmet ne more pla-

Problem vsake matere

je prehrana otrok. Dajte deci dnevno vsaj eno skodelico Salvomalt, potem bo zdrava in odprava in dobro napredovala v šoli. Salvomalt krepi kosti, pospešuje prebavo in povečuje tek. Salvomalt je dobrega okusa in stane samo: škatlička 100 gr. Din 10.—, 250 gr. Din 20.—, 500 gr. Din 38.—, 1 kg Din 72.—.

IZDELUJE: ZAGREBAČKA DION. PIVOVARA I TVORNICNA SLADA, ZAGREB.

Naraščajoče nezadovoljstvo delavstva v Italiji

Rim, 14. septembra. o. Merodajni italijanski krogi so vedno bolj vzemirjeni zaradi naraščajočega nezadovoljstva širokih ljudskih množic, zlasti pa delavstva v tovarnah orožja in municije. Povisjanje mezd za par odstotkov, ki ga je odredila vlada pred dnevi, ne pomeni mnogo, ker so cene življenjskih potrebščin poskočile skoro za tretjino in še vedno naraščajo. Upravne oblasti kaznujejo in zapirajo trgovce, ki se ne drže določenih cen, toda tudi to ne za-

leže dosti. Zaradi teh notranjih razlogov se tudi vedno bolj čuti vpliv španskih dogodkov. Zadnje dni na veliko zapirajo delavce, zlasti v Milanu, Genovi, Turinu in Benetkah. V Palermu sta eksplodirali večkrat dve bombi, ki so jih podtaknili včasni fašisti na policijskem komisariatu. V mestu Terni, kjer je največja italijanska tovarna orožja, je bilo aretiranih 300 delavcev, ker so priredili manifestacije za madridsko vlado.

Nemčija za odgoditev lokarnske konference

Rim, 14. septembra. o. »Giornale d'Italia« poroča, da Nemčija ni pristala na predlog Anglije glede sklicanja lokarnske konference za 19. oktober v Londonu. Nemčija smatra, da je konferenca diplomatsko premalom pripravljena in da je potrebna temeljita izmenjava misli, za kar bo treba najmanj še tri mesece. Novi nemški poslanik v Londonu Ribbentrop bo nastopil svoje mesto šele v drugi polovici oktobra, vendar pa je že sedaj v stalnih zvezah z vodilnimi angleškimi po-

litiki. Rimski list naglašja, da je Nemčija pripravljena skleniti pogodbe v nenapadanjem z vsemi državami, razen z Rusijo. Nemčija tudi odklanja sodelovanje na vsaki konferenci, pri kateri bi sodelovala Rusija. »Giornale d'Italia« vidi v tem velik neuspeh angleške diplomacije in napoveduje, da bo ostala brezuspešna tudi akcija za neutralizacijo dogodkov v Španiji in akcija za preureditev Društva narodov.

Rydz Smigly za sodelovanje z Malo antanto

Varšava, 14. septembra. g. Veliko pozornost je v političnih krogih zbudil razgovor z bivšim poljskim zunanjim ministrom Zaleskim, ki je osebno prijatelj generalnega inspektorja Rydz Smiglyja in ki ga smatrajo za njegovega zunanje-političnega svetovalec. Izjave Zaleskega so tem bolj važne, ker že več tednov govorijo, da se bo zopet vrnil v aktivno politiko. Poleg tega piše vladni list »Kurier Codzienny« o možni stli odstopa zunanje ministra Becka. Zaleski je izjavil, da se pomen poljsko-francoskega zblizanja in finančne pomoči, ki dopušča šele sedaj modernizacijo poljske vojske, ne omejuje samo na obnovo vojaškega ravnotežja, ki je bilo omajano z uvedbo dvehletne vojaške službe v Nemčiji temveč se tiče tudi celotnega položaja v Evropi. Rydz Smigly je pripravljen za sodelovanje z Malo antanto, zaradi česar se more v kratkem pričakovati popuščanje na petosti v odnošjih med Prago in Varšavo.

Francosko-poljska trgovinska pogajanja

Pariz, 14. septembra. AA. Francoski trgovinski minister Paul Bastide je snoči odpotoval v Katovice in Krakov. Novinarjem je izjavil, da gre za sklenitev nove trgovinske pogodbe med Francijo in Poljsko. Potrebne priprave so sedaj končane, prava pogajanja pa se bodo pričela v oktobru.

Göring pojde v Varšavo

Varšava, 14. septembra. o. Tu so razširjene vesti, da bo pruski ministrski predsednik general Göring takoj po nürnberškem kongresu narodno-socialistične stranke obiskal Varšavo in sicer na izrecno željo Hitlerja, da se bo pri poljskem zunanjem ministru Becku informiral o dogovorih, ki jih je sklenil Rydz Smigly v Parizu.

Proces proti atentatorju na kralja Edvarda

London, 14. septembra. AA. Danes se je pričela sodna razprava proti Georgeu Mac Mahonu, ki ga obtožnica dolži, da je 16. julija v Hydeparku, ko se je angleški kralj peljal na svečanost izročitve zastav gardnim polkom, motil red s tem, da je v kraljevi bližini potegnil revolver in hotel nadlegovati vladarja pri izvrševanju državnih poslov. Že od zgodnjega jutra je čakala pred sodnim postopem velika množica ljudi, da bi dobila prostor v dvorani. Po prečitaniu obtožnice je Mac Mahon na sodniško vprašanje mirno odgovoril, da se ne čuti krivega. Tudi je tajil vsak zločinski namen.

V nadaljnjem poteku razprave je izjavil Mac Mahon, da ni mel namena vznemrljati kralja. Njegovo dejanje je bilo edino sredstvo, da se kralj zaščiti, ker bi sicer nastopili drugi. Na vprašanje predsednika, kakšne koristi bi bile v tem, ako bi bil kralj ubit, je izjavil, da je eden izmed vzrokov za to, da bi se gotovji del angleškega imperija vrnil onaj inozemski državi, s katero je bil v zvezi, ako kralj ne bi več bil na oblasti. Poleg tega Veljka Britanija ne bi bila več tako zmazna intervenerati v zunanjih zadevah. Sodišče je proglasilo Mac Mahona glede tretje točke obtožnice za krivega ter ga obsodilo na eno leto prisilnega dela.

Justifikacija pesnika Jacinta Benaventa

Stockholm, 14. septembra. g. Kakor poročajo listi, je švedska akademija prejela brzojavko nacionalne junte v Burgosu, da je bil španski pesnik Jacinto Benavente, ki je bil svojčas odklikovan z Nobelovo nagrado, v Madridu justificiran.

Odlikovovanja

Beograd, 14. septembra. p. Na predlog kmetijskega ministra so odlikovani v priznanje zasluge za pospeševanje in povzdigo kmetijstva med drugimi:

Z redom Sv. Save IV. stopnje: Jože Burger, posestnik iz Hrašč pri Kranju; Anton Novak, posestnik iz Družmirja, srez Slovenjgradec; Vinko Stopar, šolski upravitelj v Velenju; Ljudevit Kuder, posestnik pri Sv. Pongracu, srez Celje; Ivan Obers, posestnik iz Osterca, srez Novo mesto; Alojzij Stubeč, župan v Stari Novi vasi, srez Ljutomer; Ciril Lekan, upravitelj veleposestva pri Veliki nedelji, srez Ptuj; Franc Prelog, posestnik v Zagorici, srez Ptuj in Pavel Bitnar, protijerej v Crnomlju.

Z redom Sv. Save V. stopnje: Benko Kopnik, posestnik v Podkraju, srez Prevalje; Luka Kržišnik, posestnik v Orlicih, srez Prevalje; Josip Jančič, posestnik v Stari vasi, srez Brežice; Andrej Murnik, posestnik v Cerkljah, srez Kranj; Ivan Turk, posestnik v Lešju, srez Smarje; Josip Zefran, posestnik v Ponikvi, srez Smarje; Anton Bajuk, posestnik v Grašici, srez Metlika; Ignacij Koren, trgovec v Metliki; Ignacij Pevec, posestnik v St. Vidu, srez Litiija; Henrik Lazarini, veleposestnik v Krškem; Ivan Zerdin, posestnik v Dolnji Lendavi; Josip Lebar, predsednik občine Kapce, srez Dolnja Lendava; Matej Napolnik, posestnik na Topanjskem vrhu, srez Konjice; Ignacij Poločnik, posestnik v Okoški vasi, srez Konjice; Ferdo Magdič, posestnik na Cvenu, srez Ljutomer; Gregor Repanšek, posestnik v Homcu, srez Kamnik; Jakob Virjant, posestnik v OL.

Francoski bojovniki v Skoplju

Skopje, 14. septembra. AA. Skopeljska občina je priredila snoči francoskim bojovnikom v Oficirskem domu banket, ki so ga je udeležilo okoli 300 povabilencev. Danes so francoski bojovniki v vojaških tovornih avtomobilih v spremstvu mnogih zastopnikov vojske, društva rezervnih častnikov in vojakov. FIDAC-a in raznih drugih korporacij odšli na francosko vojaško pokopališča, kjer je bila spominška vsečnost. Francoski bojovniki so odšli tudi v Hram slave. Ob 3. polдне so se francoski bojovniki s posebnim vlakom odpeljali v Beograd.

Vedno nove stavke v Franciji

Navodila Moskve francoskim komunistom

Pariz, 14. septembra. o. Tukajšnji nacionalistični listi poročajo, da je vrhovno vodstvo komunistov izdalo nalog francoskim komunistom, naj skušajo povsod oslabilo oblast v Franciji ter naj postavljajo nesprejemljive zahteve, da bi oslabilo državo. Nadzorstvo nad izvajanjem te propagande bo izvrševala kominterna. V Parizu samem je 500 skrivnih skladišč orožja za komuniste.

Vremenska napoved

Zemunsko vremensko poročilo: Jasno v večji zahodni polovici države, oblačnost prevladuje v vzhodnih in južnih krajih. Temperatura je padla v vsej državi, le v vzhodnem delu je nekoliko zrasla. Minimalna temperatura Mrzle Vodice 2, maksimalna Mostar 28 stopinj.

Zemunska vremenska napoved za danes: Pretežno jasno z nekoliko oblakov v severovzhodnem in vzhodnem delu. Temperatura brez posebne izpremembe. Solnce vzhaja ob 5.16 in zahaja ob 17.49.

Dunajska vremenska napoved za terek: Možnost prihoda deževja od zapada, ponoči nekoliko topleje.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Zakaj se pogajanja o kolektivni pogodbi tekstilnih delavcev še niso pričela

Objava kr. banske uprave v Ljubljani

Ljubljana, 14. septembra.

Od kr. banske uprave smo prejeli: V ponedeljek, dne 14. t. m., bi se bila imela pričeti pogajanja o predlogu kolektivne pogodbe tekstilnih delavcev, ki ga je izdelalo društvo podjetnikov tekstilne stroke za dravsko banovino v Ljubljani. Pogajanja bi se bili imeli udeležiti za podjetnike člani omenjenega društva, za delavce pa delavski zaupniki, ob posredovanju inšpektorja dela. Pogajanja se niso mogla pričeti, ker delavstvo v tekstilnih tovarnah v Kranju in Škofji Loki še ni izpraznilo zasadenih objektov. Posredovanje gospoda bana, da se štrajk povrne v zakonito obliko in da se v ta namen, v znak spoštovanja tuje lastnine, pred vsem izpraznijo neupravičeno zasadeni tovarniški objekti, je uspelo v vsej banovini, razen v tovarnah v

Kranju in Škofji Loki. Povsod so zmagali trezni razum, pravna zavest in disciplina, samo v Kranju in Škofji Loki je delavstvo pod vodstvom maloštevilnih neodgovornih prevratnežev ostalo nedostopno za vse razloge in za vse prigovarjanje.

Če se tedaj pogajanja o kolektivni pogodbi niso mogla pričeti, kakor je bilo zamišljeno, so temu krivi delavci v tekstilnih tovarnah v Kranju in Škofji Loki. Za vsak dan, ki na ta način gre v izgubo, so odgovorni oni. Oblastvo, ki je poklicano, da štiti splošne interese in koristi skupnosti, ne more prekrizanih rok gledati, kako večina razsodnega delavstva trpi škodo zaradi nerazsodnosti manjšine. Ukrenjene so mere, da se razsodnemu delavstvu izpolnijo obljube, ki so mu bile dane.

Častna zmaga na zelenem bojišču

Eden izmed številnih zanimivih trenutkov pred vrati Beograščanov: Vratar Platz prav na desni ubrani zunaj pred golom s pestjo prav nevarno žogo. Makovec in Jež (v belih dresih) sta skombinirala nevarno situacijo, ki je drugače ni bilo mogoče razčistiti. Zemljič je povsem pasiven v trdnem pričakanju prvega gola

Minula nedelja je v sportnem pogledu Ljubljani zopet vrnila nekaj ugleda, obiskovalcem prvenstvenih tekem pa vila novo zavest, da naš nogomet vendarle ni tako pri tleh, kakor bi nekateri radi. Za prvo serijo državnega nogometnega prvenstva je vladalo po vsej državi veliko zanimanje in ni čuda, da so se listi s svojimi napovedmi široko razpisali. Vsi veliki listi v državi z edino izjemo slovenskih so pisali z avtoritativno nezmotljivostjo o izidih prvih petih prvenstvenih tekem. SK Ljubljano so pri tem kratko in malo dali v koš čes, lahko bo Jugoslaviji, ki gre v Ljubljano po dve sigurni točki. Pri tem so iz mihe delali slona zaradi nekaterih igralcev, ki so tik pred tekmo izstopili iz kluba. Zagrebški listi so pa vedeli poročati še, da bo ta »križac« posebno dobro storila »SK Čakovce«, ki

bo zdaj vendar mogel obračunati s svojim ljubljanskim nasprotnikom.

Mi si v svojih poročilih nismo delali utvar, prav tako nismo pred tekmo pozabili opozoriti na prejšnja srečanja Jugoslavije z Ljubljancami, na srečanja, ki niso kaj častna za sedanega favorita v državnem prvenstvu in da kričave napovedi še ne pomenijo zmage. Prav smo imeli! Krivl preroki so se blamirali in tisto o dveh točkah je bilo treba toliko spremeniti, da Beograščani niso prišli po dve točki, temveč so jih v Ljubljano prinesli.

Zelimo le, da bi nedeljski uspeh naših nogometašev ne premamil, temveč jih še vzpodbudil k vztrajnosti in spopolnitvi igre, kajti le v napredku bodo mogli obdržati uspehe, kakršnega so si tokrat pravično in pošteno priborili.

Nevaren požar sredi Kamnika

Požrtvovalni gasilci so obvarovali mesto velike nesreče

Kamnik, 14. septembra

Včeraj je bilo v Kamniku na Grabnu žegnanje. Graben pripada v pogledu praznovanja žegnanja pod znano cerkev na pokopališču na Zalah in iz davnih časov se je ohranil običaj, da si mora vsak hišni gospodar dan zatekniti za klobuk petelinovo nogo. To je tako zvani in znani grabenski krampetje, ki so ga tudi letos slovesno praznovali. Po kosilu pa je kmalu po 13. uri vse spravil pokoncu požar, ki je nastal v go. jarskem poslopju gostilne pri Grogu, bas sredi dolge vrste hiš. Gospodarsko poslopje te znane kamniške gostilne na Grabnu stoji pravokotno na hišo in se drži dveh gostiln: Grogove in Bundeve. Poslopje je dolgo nad 40 metrov in ima 4 velike prostore: klet, hlev, šupo in avtomobilsko garažo. V visokem podstrežju je prostor za živinsko krmo. Zdaj je bila v njem naložena nova mrva obeh košem in pa večja zaloga slame, v šupi pa je bila tudi mrva. Klet je polna vina, v hlevu pa je mukaike 6 volov, določenih za izvoz. Garaža je bila k sreči prazna. Ob 13. in 10 minut so opazili oblak dima, ki je prodrl

z peko krito streho nad šupo in naslednjo minuto je že gasilska tromba pozvala k požaru. Razumljivo je, da je takoj pol Kamnika v diru prihitelo na Graben.

Gledalcem se je nudil nenavaden prizor, kakršnega je redko videti. Požar so opazili šele, ko se je ogenj v šupi dobro zasidral in prodrl streho, ki se je kmalu z glasnim trusem sesula. Slama in 2000 kg sena nad hlevom je nudilo dovolj netiva. Visoko v zrak je segal plamen in grozil obema gostilnama. Kakor bi trenil, je prodrl ogenj že do obeh gostiln, od katerih loči gospodarsko poslopje samo tenek požarni zid. Od silne vročine se je na Bundevovi hiši mala že lesena ograja na hodniku prvega nadstropja, na Grogovi hiši pa okvirji oken. Z mrzlično naglico so ljudje praznili obe hiši in odnašali pohištvo na sosednji vrt.

Vse to se je odigralo morda v manj kot 5 minutah. Še minuto, pa bosta obe hiši v ognju. Če bi bilo to ponoči, ko so ljudje pri počitku, prav gotovo. Tako pa so bili kamniški gasilci takoj na mestu, voda polnili kamniški gasilci takoj na mestu, voda polnili kamniški gasilci pa je le 30 metrov daleč. Z rekordno brzino in brezprimerno požrtvo-

Znanstvene raziskave

L83

so ugotovile, da Odol preprečuje razvoj kalli. Odol je zaradi tega priznan kot antiseptično in bakterije uničujoče sredstvo. Kdor neguje usta vsak dan z Odolom, varuje svoje zdravje. Zato je že splošno znana resnica, da ni pomočka, ki bi tako varoval zobe, usta, zleze in grlo kakor Odol.

ODOL

L83 je označilo še bolj izpopolnjena Odola, čigar antiseptični učinki so izredno zvišani. Bakteriološki in klinični poizkusi so znanstveno dokazali, da Odol uničuje bakterije.

valnostjo so gasilci kmalu zaustavili prodiranje ognja in lokalizirali požar. Ljudje so se oddahnili in Graben je bil rešen. Ponoči bi se tak požar izpremenil v pravo požarno katastrofo, ki bi v sklenjeni vrsti hiš in gospodarskih poslopj povzročila ogromno škodo. Samo izredni naglici in požrtvovalnosti kamniških gasilcev se je zahaliti, da nista zgoreli obe znani kamniški gostilni. Pohvalno moramo omeniti, da so bili takoj na mestu tudi gasilci iz Nevelj in Duplice, v akcijo pa so stopili samo Nevljčani. Njihova nova motorna brigada je s tem prestala svoj ognjeni krst in se sijajno izkazala. Tričetrt ure po prvem pozivu gasilske trombe je bil že ves ogenj pogasjen.

Škoda je seveda velika, ker je pogorelo vse ostreže, mrva in razno orodje, živino pa so rešili iz hleva. Ker je pričelo goreti v šupi, v kateri je opoldne spal od žegnane odobrovoljeni berač, sumijo, da je on po neprevidnosti odrgel cigaretni ogorček v slamo. Oblasti so ga pridržale v zaporu in ga zaslusile.

Prejšnji teden pa je spet gorelo pod Sv. Primožem v vasi Praprčno-Sv. Primož št. 7. Posestniku Starovasniku je pogorela hiša, iz katere niso mogli nič rešiti. Zgorela je vsa oprava, obleka in živež. Pred dve ma letoma je že pogorelo gospodarsko poslopje, še prej ga koča na Mali planini. Hiša je bila zavarovana za neznačno vsoto, pač pa je dobro zavarovana oprava. Sklepajo, da je ogenj nastal zaradi slabega dimnika.

Rimski vodovod bo v celoti odkopan

Ptuj, 14. septembra

»Jutro« je v nedeljo poročalo o rimskem vodovodu, ki je bil izkopen pod nadzorstvom ljubljanskega veeučilnega profesorja dr. Balduina Saria. Ugledni arheolog bi va dalje časa v Ptuj, vodovod pa je odkril pri Framu pod Pohorjem. Vodovod je bil napeljan od tod do Poetovia in je nazvalje dolgem stoletjem ostal dobro ohranjen. Izdelan je v obliki vodnega kanala, širokega 50 cm, zid kanala na obeh straneh pa je debel 45 cm. Dolg je bil približno 22 km. Izkopavanje je trajalo nekaj dni, ven-

dar niso mogli dela v celoti dokončati, ker zaenkrat ne mara delati škode na polju, manjka pa tudi kredita. Izprva se je sodilo, da se delo sploh ne bo nadaljevalo, toda zdaj nam je g. prof. Balduin Saria zagotovil, da bo vodovod vendarle treba v celoti odkopati. Odkritje rimskega vodovoda je zlasti v Ptuj vzbudilo pozornost ob samih misli, da so Rimljani imeli tako imenitno napeljavno, modernij Ptujčani pa vodovod na vsej črti pogrešamo. Prof. dr. Saria bo ostal še nekaj časa v našem mestu, in sicer slika razne rimske napise, potrebne za izdajo posebne knjige o rimskih izkopavinah.

Tragična smrt uglednega trgovca

Ptuj, 14. septembra.

Kakor je »Jutro« poročalo, se je pred tednom dni ugledni ptujski trgovec in posestnik Martin Vrabl, star 46 let, hudo poškodoval, ko se je prvič vozil na motornem kolesu. Prepeljal so ga nezavestnega v bolnišnico, kjer pa mu zdravniki niso mogli več pomagati in je danes umrl. Vrabl je bil dolga leta član in blagajnik Trgovskega gremaja, član uprave Združenja trgovcev v Ptuj, član načelstva združne elektrarne v Ptuj, član načelstva Mestne hranilnice in mestni svetnik. Pogreb bo v sredo ob 17. Bodi mu ohranjen blyag spomin, preostali naše sozlatje!

Maistrovi borci so zborovali

Maribor, 14. septembra.

Včeraj se je vršil v dvoranj Narodnega doma IV. redni letni občni zbor Zveze Maistrovih borcev. Vodil ga je zaslužni predsednik te organizacije prof. dr. Dolar, ki se je v uvodu spominjal umrlih članov ter nato pozdrvil zastopnike raznih nacionalnih organizacij med njimi ravnatelja Barleta kot zastopnika mestne občine, kapetana

Gostovanje belih rojakov v Ljubljani

Skupina Črnomalčev z igrišča. Spodaj godci, za njimi Jurij in fantje z dekleti, vsi v lepih narodnih nošah, kakor jih v resnici še nosijo doma

Belokrajinsko rajanje na letnem telovašišču ljubljanskega Sokola je privabilo v nedeljo mnogo gledalcev, ki so imeli priilko občudovati slovenske običaje, kakršni so še ohranjeni med skromnimi Belokrajinci. Pohvalno je treba poudariti delo folklorne instituta Glasbene Matice, ki si

je nadel nalogo ohraniti in zbuditi zanimanje za prišne in samobitne narodne pesmi in ples. Glasbena Matica nam je doslej organizirala prikaze narodnih šeg našega ljudstva s skrajnega severozapada in jugovzhoda ter nam bo brez dvoma organizirala še druge folklorne posebnosti, ki jih

je med našim ljudstvom še mnogo. Pri tej priliki ne bo odveč opozoriti, da spada ogled takih nastopov k izobrazbi vsakega iteligenata, saj tako najlažje spoznava običaje svojega naroda. Pogosto se je že zgodilo, da so tuji o naših folklornih običajih več vedeli in jih bolj poznali kakor mi

V prestolnici nezadovoljstva

Tujski promet z bloki in kuponi v Budimpešti

Če človek hoče ali mora za svoj odmor razvedrilo, »nadaljno izobrazbo«, ali kakor hočete to imenovati, tiste v to namenjene kratke dni in dinarčke dobro obrniti, pretehta vse možnosti, kako bi se najbolje okoristil. Polagoma je tako pred teboj precej raznih »prospektov«, a vmes ponudba »buszsa«, madžarskega »Putnika«, da dobiš za 45 pengov tri prenočišča v »dobro« — meščanskem »hotelu«, a po tri zajtrke, obede in večerje v približno 20 hotelih in restavracijah; dalje: znižana vožnja po madžarskih tleh, vodah in celo zrakovih, vslope po vseh razkazovališčih, steklenico pristnega tokajca itd. Ko še doženeš, da kupiš pengov po približno 9 Din 50 p se torej za letos odločiš za to »terro« incognitov: šteti po madžarsko znaš, za silo celo kleti, predvsem po njihovo, kakor se na tujem spodobi, spodobno pozdraviti, čez vse oslalo pa ti bo pomagala čudežna beseda »nem tudom«. Sicer pa, kaj bi toliko: v lični knjižnici za 45 P. je nebroj »kuponov«: pokažeš, odtržejo in ti dajo sobo, prinesejo obed, spuste te v svoj slavni parlament.

Ob Blatnem jezeru

Najprej bi si »počasie ogledal Blatno jezero. Zato jo pri belem dnevu urežes čez Katoribo. In sicer z osebnim — saj

utegneš. Hm, toda takoj tam preko v Murakerosztury se začne: naš vlak te neusmiljeno odloži, njihovega, čeprav bi že v 10 minutah moral priti, ni od nikoder. In nihče ne zna n. pr. nemški. Toda glej, tam stoji gospod z naravnost pristnim »preknurskim« obrazom. (Če bi se ravnal po raznih naših prijaznih potopisih, bi povedal vsaj stan, da bi ga oni tam preko lahko preganjali. Kajti mož mi posebej še zaupa, da sega tudi na to stran naš življenj še dalje noter za mejo).

V Veliki Kaniži je kmaj še časa, da prestopiš. V naglici sem žal zbudil silno nejevoljo madžarskega majorja, ker sem na njegovo svečo sablo položil svojo mrelo (a ni bila rdeča, čeprav bi bil got nje prav tako upravičen, kakor naš alpski sosedje do svojih strašnih irbastih hlač z belimi pangelji).

Sredi »morja luči«

Pređen se zavem, sem sredi »morja luči«. Če kateremu mestu pričiče ta označba, Budimpešti gotovo. Ne, da ne bi z elektriko v stranskih ulicah sicer precej štediti, se vsa brda in posebej se s stoletno patino odete bronaste kupole velegradb prelivajo od tako pestrih žarometov, da je prvi vtis naravnost porazno barjen. Skozi vse to me je v moj hotel skoraj že na oni strani mesta za 2 P potegnil

taksi s skoraj bliskovito naglico: kajti »londonski« ali »pariški« pa budimpeštanski promet vendar še ni: stražniku ni treba trgati vseh teh avtomobilskih kolon in pešec večinoma lahko počaka, da si potem sam izbere najkrajši prehod.

Pol ure pozneje sem že spet na obali s tistimi četrtil kilometra dolgimi kavarnami. Sam si človek slovenski sredi vsega tega silnega vrvenja! A ne dolgo... Moj Baedeker »Griebens«, ki mi je bil seveda že doma vse načrt mesta spravil v mizec, sicer trdi, da je na vsakem vogalu dovolj vseh zapadnih jezikov zmognih vodnikov. A zdi se, da bi bil moral zapisati »vodnic«. Samo zelo krepostnim ali vsaj opreznim možakom bi svetloval, da se brez bolj ali manj legitimnega varuštva podajo v te vrtnice, ki se tam gori v Kossuthovi in Rakóczijevi utci »sprostijo« v pravi veletoke.

Revizionizem povsod

Že sinoči so me stare skušnje svarile, da bo žarko sonce drugega dne moje oči morda nekoliko razočaralo: toda kar res stoji, tudi obstoji: lega Bude in Pešte na dveh straneh mogočnega Donave je vendar edinstvena. No, ko že imaš »kupon« na približno peturno vožnjo, pohitiš na Vdros-marty tér in tu sedeš v enega zdobnih avtobusov, ki prevažajo neverjetno številno turistov po mestu. V našem je 20 Angelosakov (pet Angležev, ostalo Američani: že na oči jih ločiš), dva Nizozemca, en Poljak, ena »planinska uniforma«, dva nad vse elegantna Italijana, (zakaj,

kar je res je res: Italijani v tem pogledu povsod prednjačijo) in jaz — za sedaj še neodrejene narodnosti; spredaj stoji vodnica in »razlaga«. Takoj spocelka: Budimpešta ima 1.400.000 prebivalcev — Grieben pa pravi 1.004.700. V sicer razkošni, a po mojem zelo malo »pobožni« cerkvi Sv. Stefana si ne more kaj, da ne bi opozorila na šop trakov, čes, da so jih poslali iz »odtrgnih krajev« v dokaz, kako so »njih srca še vedno z njimje. Po muzejih tako na dolgo in široko razgrinja madžarsko zgodovino, da sem si napolned dovolil prijateljski pošepet, čes, pripadnikom velikih narodov zadostuje, če vedo, kaj gledajo in jih zgodovina malih narodov ne zanima, a me je s sumljivim pogledom zavrnila, da je njih — pet in dvajset milijonov! — Toda pogled z griča Sv. Gelerta tja dol na to »morje hiš« je v resnici očarljivo. Ali v najglobljem spominu tega dne mi je ostal vendar Ligetijev spomenik, na katerem stoji napis »Anonymus Belae regis notarius«: sedeča ogromna postava brezimnega kronista, ki mu glavo popolnoma zastira črna kuta; a ko sem se sklonil, da mu vidim v lice, sem skoraj odletel, tako strahotno je v obrazu, ki ga ni, izražena odmaknjenost v neznao davnino. — Sicer pa je Budimpešta prepolna vmes res čudovitih monumentov (le da si skoraj vsak utefešeneč svoj meč najmanj ogleduje). In pred njimi, po muzejih in galerijah, po parlamentu in gledališčih me je preganjal ista misel: od piramid dalje so taka dela možna samo tam, kjer ena plast tišči vse druge, a še en narod pije svojo moč iz petih, desetih drugih. Tako

Domače vesti

* Obisk bolgarskih veterinarjev. V kratkem bo prispela v našo državo skupina kakih 60 bolgarskih veterinarjev, ki bodo obiskali razne kraje ter si ogledali veterinarske in živinorejske ustanove. Posebno se zanimajo bolgarski veterinarji za Križevce, kamor bodo po dosežanju programa prispeli že 20. t. m. Tam si bodo ogledali bakteriološki zavod in srednje gozdarstvo šolo. Veliko zanimanje za Križevce ima svoj vzrok v tem, da je imela tamnja šola že mnogo bolgarskih gojencev in da je tako njen sloves razširjen po vsej Bolgariji.

* Lord Amery se je zahvalil. V nedeljskem poročilu na 5. strani »Jutra« je po pomoti izostal na koncu prejšnjega pisma ministru lorda Amerija, ki ga je poslal svojemu planinskemu vodniku Jožetu Čopu. Pismo se glasi: »Zadnje dni sem pod vodstvom Jožeta Čopa napravil naslednje ture: Triglav, slovenska smer na severni strani. Razor, severna stena. Skrlatica. Kugyeva pot v severni steni, potem po severno-zahodnem slenu in nato po kratki novi poti na Rupo. Joža ni le sijajni plezalec, kar opisuje že dolgi seznam njegovih prvih vzponov, marveč je tudi izkušen in skrben vodnik, srčno dober fant in ljubivniški gorski tovariš in spremjevalec. — AMERY.«

* Priprave za proslavo 25letnice osvoboditve Južne Srbije. V nedeljo je zboroval v Skoplju odbor, ki pripravlja proslavo 25letnice osvoboditve, Južne Srbije. Te proslave se bodo vršile prihodnje leto v oktobru in bodo največja narodna manifestacija srbskega juga od osvoboditve do danes. Proslave se bodo vršile povsod večjih krajev in povsod bodo postavljeni spominski objekti umetniške ali pa praktične vrednosti. V Skoplju bodo postavili velik spomenik kralju Aleksandru Učitelju in so stroški zanj preračunani na 1.200.000 Din.

* Tolšči podvrženim in mišičastim, pri katerih se kažejo znaki raznih tegob zaradi nezadostnega izločanja sokov, pomaga odlično večtedenska pitna kura z naravnim Franz-Josefovom grenčicom. Taki ljudje morejo tudi doma — a pod nadzorstvom svojega zdravnika — delati kuro za hujšanje. (Zgl. reg. št. 207423)

* Veliko zborovanje gospodinjstkih pomočnic se je vršilo v nedeljo v Beogradu v dvorani Delavske zbornice. Bile so zastopane gospodinjstke pomočnice iz bogatih in revnih beograjskih hiš. Pestra je bila skupščina tudi zaradi tega, ker so beograjske gospodinjstke pomočnice doma iz vseh pokrajin države. Predsednica zborovanja je bila Katarina Koserjeva, glavna govornica pa Jelka Milajevićeva. Ki je ob velikem odobnavanju zborovalca naglašala, da se za gospodinjstke pomočnice nihče ne briga in da so pred javnostjo pahnjene v skrito trpljenje in izkoriščanje. V vsej državi nas je gotovo preko 150.000, je dejala, uradi za zavarovanje delavcev pa trdijo, da nas je samo 58.000. To trdijo pač zaradi tega, ker je nešteto hiš in domačij, ki svojih poslov sploh ne prijavijo.

* Znižana vozna. Z odlokom prometnega ministra je dovoljena polovljena vozna na državnih železnih obiskovalcem pasje razslave od Ljubljani 19. in 20. t. m. Popust velja od 17. do 23. t. m. Nadalje je dovoljen popust na državnih železnih udeležencem 25. nagradnega srečanja od 20. do 25. t. m. v Beogradu, in sicer: četrtinska vozna za strelce in tekmovalce in polovljena za vse druge udeležence-netekmovalce. Popust velja za odhod od 17. do 24. in za vrnitev od 21. do 28. t. m.

* Tovarna JOS. REICH sprejema mehko in škrobjeno perilo v najlepšo izdelavo.

ZVOČNI KINO SOKOLSKI DOM
v Šiški, telefon 33-87

V torek, sredo in četrtek ob pol 9. uri
vesela in zabavna komedija

MORNARICA PRIDE

V dopolnilo Foxov zvočni tednik.

V soboto:

Na poslednji postaji

Paul Hörbiger in Marija Andergast

torej poganja ta zlahtni cvet iz precej grenkih korenin...

Nekaj pa le imajo!

Sicer pa povsod skrajna ljubeznivost in ustrezljivost, tako da se ti niti nem-ludom-konduktorjev in tramvajskih šoferjev ni bati. A vse je tudi usmerjeno v strastno revizionistično propagando. Nič seveda človek ne bi ugovarjal njihovem vročemu patriotizmu in popolnoma sem jih razumel, ko je v nekem ogromnem varietetu v njihovem »praterju« (Alpska kočarica menda samo zato, ker je brezkončno trapast orjak lahko duhovito oponašal in smel »Tirolca« kar zagrmelo, ko se je prikazalo na oder dvoje prekrasnih deklet v prekrasni narodni noši in sta enostavno odplesali njihov čaršad. Toda to obdelovanje tujece se mi ne zdi posrečena misel: jasno sem opazil, da pesem revizionizma postaja že dolgočasna in velik angleški list je to nedavno celo jasno povedal. Podoba je, da ne samo resnica, temveč tudi resničnik se najbolj vozi... In moj Bog, saj imajo res mnogokaj pokazati: šlarinsko in tuje blago po galerijah so sicer ne bo moglo mrtiti n pr niti v Dunajem, toda njih Munkaczi, Fesztily, Laszloji so usavrili dela, s katerimi se pred vsem svetom lahko postavijo. (Naj posebej tudi opozorim na Fesztlyjevo »paporamo« ob Mesnem godščiu: okroglo stavbo. Kjer z vzvišenega osrčja stniš v kroglnokrog obdajajoči te »Prihod Madžarova« v njih sedanje ničine; v smislu tistega nedavnega »Jutrovega« podlistka morda vmes tudi nekoliko »kiča«. Toda dojem je tako močan, da sem sploh nazaj pogledal, kako je uprizorjeno nebo nad teboj.)

Prav na koncu se mi je zasvetilo, da je tista prava propaganda morebiti celo samo bolj »službena« (pa naj jo magari uganja vrtinar v parlamentu, ki ga je enenda moja črna stajška zavela v krivo smer, a zato tudi niti ficka napitnine ni

* Priprave za proslavo 300-letnice varadinske gimnazije. Odbor za proslavo 300-letnice varadinske gimnazije razpisal bivšim učencem tega starega zavoda vabila na proslavo, ki se bo vršila 3. in 4. oktobra. Ker pa odboru niso znani naslovi vseh učencev, je v časopisju izdal poziv, naj se učenci javijo čimprej. Mnogo se jih že je javilo. Najstarejša maturanta iz Varadina sta upokojeni železniški direktor Baltazar Horvat in upokojeni sodni svetnik Aleksander Mikec, ki sta maturirala leta 1875. Takrat je bilo 10 maturantov, živa pa sta samo še ta dva.

* Novi grobovi. Na Jesenicah bodo danes spremlili k večnemu počitku g. Alojzija Tratnika, delovodjo pri KID. — V Žužemberku so pokopali bivšega intendantskega poročnika g. Mirka Potočnika, ki je podleгал kratki bolezni. — Pokojnika lep spomin. Žalostnim naše iskreno sožalje!

* I. zvezček »Novih nagrobnic« Z. Pravca je izšel. Naroča se na naslov skladateljstva v Ljubljani. Cena partituri 3 Din brez poštne.

električno kaljene britvice napravijo britje prijetno in jamčijo bolj pogosto uporabo vsake britvice.

* Dom slepih v Zemunu. Z graditvijo dveh novih poslopj je pridobil vzorno urejeni Dom slepih v Zemunu prostor za novih 400 gojencev. Zlaj urejajo razne obrtniške zadruge slepcev. Pa tudi drugače skrbi vodstvo za zaposlitev svojih gojencev. Tako na pr. je zaposlenih v tovarnah trvdke Bata v Borovu 30 slepcev iz Zemunskega zavoda. Mnogo svojih bivših gojencev je zavod koloniziral kot poljedelce v Srbiji in Sremu. V zadnjih dneh je zavod v Štupu in Djevdjelju otvoril po eno trafiko. Obe trafiki nudita skromno eksistenco bivšim gojencem zavoda. Zelo važna je velika moderna tiskarna, v kateri se tiskajo vse tiskovine za slepe v državi in se izvršujejo tudi mnoga naročila iz inozemstva, zlasti iz Češko-slovaške. Vodstvo zavoda vodi tudi natančno statistiko o vzrokih slepote. Iz nje je razvidno, da je največ slepcev izgubilo vid zaradi legarja, črnih koz, škrlatke in sifilisa. Največ slepcev je doma iz vasi, kjer prebivalstvo ne gre takoj k zdravniku in postane zaradi tega slepota neozdravljiva. Po vseh oslepi mnogo otrok od rojstva, ker je porod izvršen brez babice ali zdravnika. Zanimivo je, da so zdravniki povrnili vid dvema gojencema, ki sta bila popolnoma slepa že 14 let. O vseh gojencih ima vodstvo zavoda točne podatke in ravnatelj je posebno vesel, da se je v njegovi dobi srečno omožilo in oženilo že preko 30 gojenk in gojencev.

* Lažni pogorelci. Po vsej državi potujejo ljudje, ki kažejo potrdila svojih občin, da so postali žrtve požarnih katastrof. Zlasti iz Srema prihaja mnogo pogorelcev. Oni dan pa so v občini Pečinu pri Rumi napravili revizijo takih legitimacij pogorelcev, in izkazalo se je, da je na področju občine kakih 70 lažnih pogorelcev. Občina je vsa potrdila razveljavila ter naprosila sresko načelstvo, naj izvrši revizijo pogorelcev tudi v drugih občinah. Pri reviziji so ugotovili, da je neki lažni pogorelec v 15 dneh v raznih krajih Bačke zaslužil preko 7.000 Din. Še več uspeha je imel neki kmet ki je 3 leta hodil po raznih krajih v lažnim uverenjem požarne nesreče, ves ta čas dobro živel, a ko se je vrnil domov, je prikupil k svoji posesti, na kateri ni seveda nikdar gorelo, še 20 oralov zemlje.

* Slabe zdravstvene razmere v Bosni. Ko se je ban drinske banovine vrnil v Sarajevo s svojega inspekcijskega potovanja, je dal za tisk širno objavo o razmerah v Bosni. V tej izjavi je tudi naglašeno, da so banovinske bolnice v obupnem položaju. Bolnica v Zvorniku nima niti najpotrebnejših sredstev in morajo bolniki prinášati vsa potrebna sredstva in posteljino s seboj. Ta bolnica nima niti desinfekcijskega aparata. V Rogatiču pa je bolnica brez kopalnice in nosijo v njo vodo navadnih kantah.

* Dom slepih v Zemunu. Z graditvijo dveh novih poslopj je pridobil vzorno urejeni Dom slepih v Zemunu prostor za novih 400 gojencev. Zlaj urejajo razne obrtniške zadruge slepcev. Pa tudi drugače skrbi vodstvo za zaposlitev svojih gojencev. Tako na pr. je zaposlenih v tovarnah trvdke Bata v Borovu 30 slepcev iz Zemunskega zavoda. Mnogo svojih bivših gojencev je zavod koloniziral kot poljedelce v Srbiji in Sremu. V zadnjih dneh je zavod v Štupu in Djevdjelju otvoril po eno trafiko. Obe trafiki nudita skromno eksistenco bivšim gojencem zavoda. Zelo važna je velika moderna tiskarna, v kateri se tiskajo vse tiskovine za slepe v državi in se izvršujejo tudi mnoga naročila iz inozemstva, zlasti iz Češko-slovaške. Vodstvo zavoda vodi tudi natančno statistiko o vzrokih slepote. Iz nje je razvidno, da je največ slepcev izgubilo vid zaradi legarja, črnih koz, škrlatke in sifilisa. Največ slepcev je doma iz vasi, kjer prebivalstvo ne gre takoj k zdravniku in postane zaradi tega slepota neozdravljiva. Po vseh oslepi mnogo otrok od rojstva, ker je porod izvršen brez babice ali zdravnika. Zanimivo je, da so zdravniki povrnili vid dvema gojencema, ki sta bila popolnoma slepa že 14 let. O vseh gojencih ima vodstvo zavoda točne podatke in ravnatelj je posebno vesel, da se je v njegovi dobi srečno omožilo in oženilo že preko 30 gojenk in gojencev.

* Lažni pogorelci. Po vsej državi potujejo ljudje, ki kažejo potrdila svojih občin, da so postali žrtve požarnih katastrof. Zlasti iz Srema prihaja mnogo pogorelcev. Oni dan pa so v občini Pečinu pri Rumi napravili revizijo takih legitimacij pogorelcev, in izkazalo se je, da je na področju občine kakih 70 lažnih pogorelcev. Občina je vsa potrdila razveljavila ter naprosila sresko načelstvo, naj izvrši revizijo pogorelcev tudi v drugih občinah. Pri reviziji so ugotovili, da je neki lažni pogorelec v 15 dneh v raznih krajih Bačke zaslužil preko 7.000 Din. Še več uspeha je imel neki kmet ki je 3 leta hodil po raznih krajih v lažnim uverenjem požarne nesreče, ves ta čas dobro živel, a ko se je vrnil domov, je prikupil k svoji posesti, na kateri ni seveda nikdar gorelo, še 20 oralov zemlje.

* Slabe zdravstvene razmere v Bosni. Ko se je ban drinske banovine vrnil v Sarajevo s svojega inspekcijskega potovanja, je dal za tisk širno objavo o razmerah v Bosni. V tej izjavi je tudi naglašeno, da so banovinske bolnice v obupnem položaju. Bolnica v Zvorniku nima niti najpotrebnejših sredstev in morajo bolniki prinášati vsa potrebna sredstva in posteljino s seboj. Ta bolnica nima niti desinfekcijskega aparata. V Rogatiču pa je bolnica brez kopalnice in nosijo v njo vodo navadnih kantah.

* Dom slepih v Zemunu. Z graditvijo dveh novih poslopj je pridobil vzorno urejeni Dom slepih v Zemunu prostor za novih 400 gojencev. Zlaj urejajo razne obrtniške zadruge slepcev. Pa tudi drugače skrbi vodstvo za zaposlitev svojih gojencev. Tako na pr. je zaposlenih v tovarnah trvdke Bata v Borovu 30 slepcev iz Zemunskega zavoda. Mnogo svojih bivših gojencev je zavod koloniziral kot poljedelce v Srbiji in Sremu. V zadnjih dneh je zavod v Štupu in Djevdjelju otvoril po eno trafiko. Obe trafiki nudita skromno eksistenco bivšim gojencem zavoda. Zelo važna je velika moderna tiskarna, v kateri se tiskajo vse tiskovine za slepe v državi in se izvršujejo tudi mnoga naročila iz inozemstva, zlasti iz Češko-slovaške. Vodstvo zavoda vodi tudi natančno statistiko o vzrokih slepote. Iz nje je razvidno, da je največ slepcev izgubilo vid zaradi legarja, črnih koz, škrlatke in sifilisa. Največ slepcev je doma iz vasi, kjer prebivalstvo ne gre takoj k zdravniku in postane zaradi tega slepota neozdravljiva. Po vseh oslepi mnogo otrok od rojstva, ker je porod izvršen brez babice ali zdravnika. Zanimivo je, da so zdravniki povrnili vid dvema gojencema, ki sta bila popolnoma slepa že 14 let. O vseh gojencih ima vodstvo zavoda točne podatke in ravnatelj je posebno vesel, da se je v njegovi dobi srečno omožilo in oženilo že preko 30 gojenk in gojencev.

* Lažni pogorelci. Po vsej državi potujejo ljudje, ki kažejo potrdila svojih občin, da so postali žrtve požarnih katastrof. Zlasti iz Srema prihaja mnogo pogorelcev. Oni dan pa so v občini Pečinu pri Rumi napravili revizijo takih legitimacij pogorelcev, in izkazalo se je, da je na področju občine kakih 70 lažnih pogorelcev. Občina je vsa potrdila razveljavila ter naprosila sresko načelstvo, naj izvrši revizijo pogorelcev tudi v drugih občinah. Pri reviziji so ugotovili, da je neki lažni pogorelec v 15 dneh v raznih krajih Bačke zaslužil preko 7.000 Din. Še več uspeha je imel neki kmet ki je 3 leta hodil po raznih krajih v lažnim uverenjem požarne nesreče, ves ta čas dobro živel, a ko se je vrnil domov, je prikupil k svoji posesti, na kateri ni seveda nikdar gorelo, še 20 oralov zemlje.

* Slabe zdravstvene razmere v Bosni. Ko se je ban drinske banovine vrnil v Sarajevo s svojega inspekcijskega potovanja, je dal za tisk širno objavo o razmerah v Bosni. V tej izjavi je tudi naglašeno, da so banovinske bolnice v obupnem položaju. Bolnica v Zvorniku nima niti najpotrebnejših sredstev in morajo bolniki prinášati vsa potrebna sredstva in posteljino s seboj. Ta bolnica nima niti desinfekcijskega aparata. V Rogatiču pa je bolnica brez kopalnice in nosijo v njo vodo navadnih kantah.

* Dom slepih v Zemunu. Z graditvijo dveh novih poslopj je pridobil vzorno urejeni Dom slepih v Zemunu prostor za novih 400 gojencev. Zlaj urejajo razne obrtniške zadruge slepcev. Pa tudi drugače skrbi vodstvo za zaposlitev svojih gojencev. Tako na pr. je zaposlenih v tovarnah trvdke Bata v Borovu 30 slepcev iz Zemunskega zavoda. Mnogo svojih bivših gojencev je zavod koloniziral kot poljedelce v Srbiji in Sremu. V zadnjih dneh je zavod v Štupu in Djevdjelju otvoril po eno trafiko. Obe trafiki nudita skromno eksistenco bivšim gojencem zavoda. Zelo važna je velika moderna tiskarna, v kateri se tiskajo vse tiskovine za slepe v državi in se izvršujejo tudi mnoga naročila iz inozemstva, zlasti iz Češko-slovaške. Vodstvo zavoda vodi tudi natančno statistiko o vzrokih slepote. Iz nje je razvidno, da je največ slepcev izgubilo vid zaradi legarja, črnih koz, škrlatke in sifilisa. Največ slepcev je doma iz vasi, kjer prebivalstvo ne gre takoj k zdravniku in postane zaradi tega slepota neozdravljiva. Po vseh oslepi mnogo otrok od rojstva, ker je porod izvršen brez babice ali zdravnika. Zanimivo je, da so zdravniki povrnili vid dvema gojencema, ki sta bila popolnoma slepa že 14 let. O vseh gojencih ima vodstvo zavoda točne podatke in ravnatelj je posebno vesel, da se je v njegovi dobi srečno omožilo in oženilo že preko 30 gojenk in gojencev.

* Slabe zdravstvene razmere v Bosni. Ko se je ban drinske banovine vrnil v Sarajevo s svojega inspekcijskega potovanja, je dal za tisk širno objavo o razmerah v Bosni. V tej izjavi je tudi naglašeno, da so banovinske bolnice v obupnem položaju. Bolnica v Zvorniku nima niti najpotrebnejših sredstev in morajo bolniki prinášati vsa potrebna sredstva in posteljino s seboj. Ta bolnica nima niti desinfekcijskega aparata. V Rogatiču pa je bolnica brez kopalnice in nosijo v njo vodo navadnih kantah.

* Dom slepih v Zemunu. Z graditvijo dveh novih poslopj je pridobil vzorno urejeni Dom slepih v Zemunu prostor za novih 400 gojencev. Zlaj urejajo razne obrtniške zadruge slepcev. Pa tudi drugače skrbi vodstvo za zaposlitev svojih gojencev. Tako na pr. je zaposlenih v tovarnah trvdke Bata v Borovu 30 slepcev iz Zemunskega zavoda. Mnogo svojih bivših gojencev je zavod koloniziral kot poljedelce v Srbiji in Sremu. V zadnjih dneh je zavod v Štupu in Djevdjelju otvoril po eno trafiko. Obe trafiki nudita skromno eksistenco bivšim gojencem zavoda. Zelo važna je velika moderna tiskarna, v kateri se tiskajo vse tiskovine za slepe v državi in se izvršujejo tudi mnoga naročila iz inozemstva, zlasti iz Češko-slovaške. Vodstvo zavoda vodi tudi natančno statistiko o vzrokih slepote. Iz nje je razvidno, da je največ slepcev izgubilo vid zaradi legarja, črnih koz, škrlatke in sifilisa. Največ slepcev je doma iz vasi, kjer prebivalstvo ne gre takoj k zdravniku in postane zaradi tega slepota neozdravljiva. Po vseh oslepi mnogo otrok od rojstva, ker je porod izvršen brez babice ali zdravnika. Zanimivo je, da so zdravniki povrnili vid dvema gojencema, ki sta bila popolnoma slepa že 14 let. O vseh gojencih ima vodstvo zavoda točne podatke in ravnatelj je posebno vesel, da se je v njegovi dobi srečno omožilo in oženilo že preko 30 gojenk in gojencev.

* Lažni pogorelci. Po vsej državi potujejo ljudje, ki kažejo potrdila svojih občin, da so postali žrtve požarnih katastrof. Zlasti iz Srema prihaja mnogo pogorelcev. Oni dan pa so v občini Pečinu pri Rumi napravili revizijo takih legitimacij pogorelcev, in izkazalo se je, da je na področju občine kakih 70 lažnih pogorelcev. Občina je vsa potrdila razveljavila ter naprosila sresko načelstvo, naj izvrši revizijo pogorelcev tudi v drugih občinah. Pri reviziji so ugotovili, da je neki lažni pogorelec v 15 dneh v raznih krajih Bačke zaslužil preko 7.000 Din. Še več uspeha je imel neki kmet ki je 3 leta hodil po raznih krajih v lažnim uverenjem požarne nesreče, ves ta čas dobro živel, a ko se je vrnil domov, je prikupil k svoji posesti, na kateri ni seveda nikdar gorelo, še 20 oralov zemlje.

* Slabe zdravstvene razmere v Bosni. Ko se je ban drinske banovine vrnil v Sarajevo s svojega inspekcijskega potovanja, je dal za tisk širno objavo o razmerah v Bosni. V tej izjavi je tudi naglašeno, da so banovinske bolnice v obupnem položaju. Bolnica v Zvorniku nima niti najpotrebnejših sredstev in morajo bolniki prinášati vsa potrebna sredstva in posteljino s seboj. Ta bolnica nima niti desinfekcijskega aparata. V Rogatiču pa je bolnica brez kopalnice in nosijo v njo vodo navadnih kantah.

Andoljšek v Dragi

Ljubljana, 14. septembra
V čast spominu nadučitelja Bernarda Andoljškega, ki smo ga v petek popoldne spremlili k Sv. Križu, budi povedano, kako je deloval svoj čas v Dragi na Kočevskem. Kot mlad učitelj je bil iz Bohinja, kjer mu je bila prva služba, premeščen v Drago, ki je bila eno najbolj izpostavljenih mest na Kočevskem. Prebivalstvo je mešano, Slovenci so bil sicer v večini, zato pa so bili Nemci tem močnejši. Tedanja vlada je Kočevarjem v vsakem pogledu ustrezala. Hoteli so imeti utrakvistično šolo in po Dragi je že izlegovalo roke znano nemško šolsko društvo Schulverein. Soditi je bilo, da bo slovenstvu v Dragi kmalu odklenskalo.

Pokojni Andoljšek, ki je bil narodno nadvse zaveden, napreden mož, mirnega, a odločnega temperamenta, se je z vso vnaerno posvetil šoli in izvenšolskemu delu. Zlasta na gosposarskem področju. Z njim sta se v Drago borila za narodno stvar posestnika in trgovca pokojni Pavle Turk... Še živi Ivan Rus, tem ob strani pa je stalo še več zavednih mož. Njihova prizadevanja so bila kmalu v vsakem pogledu zmagovalna, za slovenski element v ondnotnem kraju rešila. S požrtvovalno marljivostjo za občano brez razlike narodne pripadnosti, si je značilni Andoljšek polagoma pridobil splošno zaupanje tudi pri nasprotnikih Kočevarjih, da je kmalu bilo brez osti vsako hujskanje proti njemu. Pri volitvah poslancev je bil izbran za volilnega moža. V Dragi, kjer se je prej razvijalo sovraštvo, je zavladal mir.

Iz Drage je bil Andoljšek postavljen za nadučitelja v Mitni peči (ne v Trebnje, kakor je bilo zadnjič navedeno), kjer je ostal le krajše dobo, nakar je odšel kot nadučitelj v Ljutjo, kjer je lahko v polni meri razvil svoje sposobnosti. Posebej velja poudariti njegovo delovanje za Ciril-Metodovo družbo. Ta mu je bila golovo najbolj pri srečo do zadnjega diha. Ko se je 1929. na Okroglem pri Kranju poklonila deputacija Ciril-Metodarjev prvemu predsedniku prelato Tomu Zupanu ob njegovi 90letnici, je bil v deputaciji tudi Andoljšek. V vsem zadržanju je bil nadvse čestitljiv mož, ljubezljiv nasproti vsakomur, zares trden značaj, kakršnih si želimo čimveč. Naj mu bo ohranjen svetel spomin!

Praznik na Krvavcu

Kamnik, 14. septembra
Planince so večeraj na Krvavcu slovesno praznovali 10letnico zgraditve ponesnega planinskega doma. Bil je to praznik zmagoslavja naše požrtvovalnosti in dela. SPD je z zgraditvijo doma na Krvavcu začelo v finančne težkoče, ki jih je srečno premagal in zdaj po 10 letih spet lahko svobodneje kuje načrte za nove planinske zgradbe v Kamniških planinah, saj je znano, da je v načrtu gradnja velikega planinskega hotela na Mali planini.

Kljub nezaupanju, s katerim so planinci gledali na vremensko napoved in niso hoteli tvegati negotovega izleta na Krvavec, ki je bil v soboto v meglji, je bil dom že v soboto zvečer poln. Velik kros in rakete so naznanjale planinski praznik na kranjsko in kamniško stran, v domu pa so zabavale planince kar 4 harmonike. Izletniki, ki so prišli na Krvavec že v soboto, so bili nagradjeni za trud. Jutro je bilo tako kratko, kakršnih je malo v naših planinah. Dolino je pokrivala megla, vrhovi pa so bleščali v soncu, ki je izvalo mnogo turistov na izlet na Veliki Zvok. Ob 9. uri pa se je dvignila iz doline megla, in se ves dan preležala po robovih ter zakrivala krašni razgled, ki ga ima turist s Krvavca. Kljub temu pa je bilo ob 11. pri maši nad 150 izletnikov. Mašo je daroval sveučiliški profesor g. dr. Fabjan, ki je v lepem govoru poudarjal pomen praznika. V imenu osrednjega odbora SPD in predsednika dr. Pretnarja je v temperamentnem govoru revizor podružnice g. Adalbert Pušnik pozdravil planinske gošče in podal historiat zidave doma na Krvavcu. Po končanem oficialnem delu se je razvila prislečna planinska zabava.

Srečke državne razredne loterije

I. razreda 33. kola
DOBITE V
ZADRUŽNI HRANILNICI — Dalmatinova ul. 6.
Zrebanje I. razreda bo 13. in 14. oktobra t. l.

me. posebej opozorili na svoj »nebotičnik«, ki pa sem ga. Ljubljanskega vajen, komaj našel.

In konec — na Dunaju

Do bližnjega Dunaja me je spet skoraj zastonj potegnila električna. Moja stara vera v stari češki hotel »Pošta« me tu glede potrebe in cene ni prevarila in s tega središča sem si udobno ogledal še malo starega Dunaja vse tja gor do čisto novega »Golovca«.

Pa ni res, da ti je, ko prideš iz Budimpešte na Dunaj, kakor da si iz mesta prišel v vas. Dunaj je vsaj v tem potletnem vrvenju tudi glede prometa še vedno Dunaj, magari da bi moral biti, dvakrat večji, dvakrat tako živ.

Naposled bil skoraj še to dejal, da najdeš tu vendar nerazmeroma več prave usdele kulture, dočim tam prevladuje prej »civilizacija«. In pa noko posebno toplotno izžareva lepa Vindobona. — celo, če ti je tisto mjavkavstvo, ki jo spremlja in po pravici ali krivici označa, do duše zoprno: a der dumme Kerl, ki ti je na vsilje vsemu v glavnem vladal, je hvala Bogu za vedno opravljena preteklost.

Andraž Jeglič, Podbrezje:

Dr. I. Š.

Dr. I. Š. j. v četrtek se bo vršila otvorilna predstava v drami. Igrali bodo Cankarjevo igro »Za narodov blagore« v režiji inž. arh. Bojana Stupice. Glavne vloge so v rokah g. Severjeje in Vide Juvanove in g. Cesarja, Skrbniška, Gregorina in Debeva.

Uprava Narodnega gledališa v Ljubljani opozarja p. n. občinstvo, da sprejema priglaske za abonma v veži dramskega gledališa dnevno od 10. do 12. in od 15. do 17. Posebno opozarja na premlerski abonma. ki letos na novo uveden.

Koliko časa bo še lepo vreme ne vemo!

Zato si še sedaj ogledite pri nas tkanine za hladneje dni.

„Manufaktura“ k. d. trgovina, ki vas želi boljše prosteti Mestni trg 17

Iz Ljubljane

Umetnostno zgodovinsko društvo v Ljubljani priredi v sredo 16. septembra izlet v Ljutjo in Smartno. Odhod iz Ljubljane v vlakom ob 13.36. vrnitev ob 18.12. Sestanek na glavnem kolodvoru.

Še o nedeljski nesreči na Rimski cesti. Prejeli smo; Resnici na ljubo se mora praviiti dopis popolnoma neinformiranega »Slovenčevega« dopisnika, ki je v ponedeljski številki pisal o nesreči na Rimski cesti glede g. Sotlarja, da je on prvi zaslišal klice g. Mohoriča in da je on sam takoj potegnil iz rezervuarja ob ponesrečenca. Tu di ono o umetnem dihanju je le bajka sanjajočega dopisnika, ker je ostal morda le približno rezervuarja, iz katerega je uhalj strupeni plin. Delavec Mohorič je zlezal iz rezervuarja sam, dočim sta Jožeta Kara rešila iz nevarnega položaja, kakor je ponedeljska izdaja »Jutra« pravilno poročala, gg. strojniki Franc Zabavnik in Tone Kolenc.

Avtomobil je podrl kolesarja. Precej huda nesreča se je primerila ondi nekaj po 17. uri na Dolenjski cesti. Neznajen avtomobilist je podrl kolesarja Ludvika Pangosa, mizarskega pomočnika, starega 23 let. Pangos je obležal ves pobit po glavi, rokah in životu in so ga morali reševalci z avtom prepeljati v bolnišnico.

Iz Celja

Smrt bivšega okoliškega podšupana Na Ložnici 13 je umrl večeraj v 71. letu starosti znani posestnik in bivši gostilničar pri »Butejevem« mostu g. Franc Samec, nekdanji podšupan bivše okoliške občine. Pokojnik je bil inteligenčen, odlično naroden mož in napreden gospodar. Med prebivalstvom je bil splošno priljubljen. Pogreb bo jutri ob 16. iz hiše žalosti na okoliško pokopališče. Pokojniku bodi ohranjen častan spomin. svojem naše iskreno sožalje!

Tragična smrt otroka. V nedeljo smo poročali, da se je 4letni delavec svinček Stanko Plaskan iz Lalkove vasi pri Št. Pavlu pri Preboldu v pelek popoldne na pašniku pri padcu v ogenj opekeli po obrazu in veem telesu. Otroka so prepeljali v celjsko bolnico, kjer je v nedeljo zjutraj podlegel poškodbam.

Izpremenje v mestni službi. Dnešna občina namerava s 1. oktobrom odpraviti službo mestnemu oskrbniku in gospodarstvu. Rihterštiu in dosedanjemu namestniku predstojnika mestne policije g. Preinfalku.

Kino Metropol Celje. Danes premiera prekrasnega filma »Nocturno« najboljšje delo žensalnega režiserja »Ekstaze«, ki je dobil prvo nagrado za režijo v Benetkah. Predvajamo tudi nov zvočni tednik. Predstave ob 18.15. in 20.30.

Prostori telefonske in brzojavne centrale v Celju menda še niso bili presliškani, odkar je bilo zgrajeno pred desetletji postno poslopje. Zato je razumljivo, da so tu preleteli zelo zamernarjeni in potrebni temeljitega popravila, ki naj ga poštna uprava čimprej odredi.

Nesreča pri delu. V soboto je padla na 36letnega delavca Franca Beleta na Trlišnem pri Rogatu pri delu težka skala in mu zmečkala levo stopalo. Ponesrečenca so prepeljali v celjsko bolnišnico.

Westnova tovarna v Gaberju sprejema vsak dan nove delavce in je obnovila obrat že v vseh oddelkih. Večraj dopoldne se je zbralo pred tovarno okrog 2000 oseb, po večini delavci iz raznih srezov, ki so prišli iekat zaposlitve.

Akademija Rdečega križa bo v mali dvorani Celjskega doma v soboto 26. t. m. in ne v petek 26. t. m., kakor je bilo sprva javljeno.

Gospodarstvo

Pokojninsko zavarovanje nameščenecv

V nedeljo je bila v Zagrebu anketa nameščenjskih organizacij in bolniških blagaj iz vse države, ki jo je sklicalo centralno tajništvo delavskih zbornic z namenom, da se po možnosti doseže enotno stališče vseh nameščenecv v Jugoslaviji v vprašani razširjenosti pokojninskega zavarovanja. Na anketi je bilo poleg predstavnika ministrstva za socialno politiko inspektorja Alberta Smita zastopanih 18 organizacij, ki so na podlagi referatov predsednika nameščenjskega pododpora zagrebske Delavske zbornice Josipa Božiča, tajnika Delavske zbornice v Zagrebu Vladimira Pfeifferja, tajnika Edvarda Fleischerja, direktorja Pokojninskega zavoda v Ljubljani dr. Vrančiča in direktorja Surozja g. Radovana Matijašiča podali svoje načelne izjave. Te izjave so pokazale v najvažnejših vprašanih enotno gledanje nameščenjskih organizacij na to vprašanje. Sprično okolnosti, da je razširjenost pokojninskega zavarovanja zastalo prav zaradi različnih naziranj glede načina izvedbe zavarovanja med posameznimi organizacijami in socialnimi ustanovami, je najvažnejši rezultat ankete ta, da je v bistvenih vprašanih prišlo do popolnega soglasja. V nasprotju s prejšnjim stališčem Surozja je sedaj ravnatelj Matijašič dal v imenu Surozja svoje soglasje, da se pokojninsko zavarovanje izvede na bazi posebnih pokrajinskih zavodov s polno avtonomijo.

Tajnik konferenca g. Vladimir Pfeiffer je na koncu na podlagi podanih izjav ugotovil, da je doseženo soglasje v naslednjih točkah: 1) Baza za razširjenje pokojninskega zavarovanja na vso državo naj bo pooblastilo finančnemu ministru v finančnem zakonu za tekoče leto, tako da se razširjenje izvrši na podlagi zakona, ki velja na področju Slovenije in Dalmacije. 2) Razširjenje naj se takoj izvede. 3) Pokojninsko zavarovanje naj bo integralno; razširiti se mora na vse kraje, vse pridobitne panoge in vse skupine nameščenecv. 4) Nosilci tega zavarovanja naj bodo samostojni po pokrajinah.

5) Zakon naj se novelira šele potem, ko bo razširjenost pokojninskega zavarovanja izvršeno.

Vse organizacije in ustanove lahko v roku 14 dni pošljejo zagrebski Delavski zbornici svoje elaborate v dubu iznešenih izjav in resolucij, nakar bo zbornica vse gradivo uredila in ga kot skupno zahtevo 100.000 nameščenecv predložila ministru za socialno politiko in narodno zdravje.

V ponedeljski številki smo že objavili kratko poročilo o anketi, v katerem pa nekatere izjave niso bile točno navedene. Zato po dobljenih informacijah ugotavljamo, da direktor Pokojninskega zavoda dr. Vrančič ni izjavil, da pokojninskega zavarovanja za delavce in nameščenice ni mogoče hkrati izvesti, marveč je ravno nasprotno zahteval junktim med uvedbo obeh zavarovanj, češ da bo naše narodno gospodarstvo lahko preneslo to breme, ki znaša skupaj komaj 2% državne proračuna. Glede deficitov pri Pokojninskem zavodu v Ljubljani in morda pri novih pokojninskih zavodih v drugih delih države ni izjavil, da ljubljanski zavod zaradi svojega deficita ne more prevzeti na svoje breme še zavarovanja v drugih delih države, ki bo že takoj v začetku deficitno. Glede predloga nekega govornika, naj bi imeli vsi pokojninski zavodi skupen rezervni fond, je le omenil, da taka rešitev ne bi bila priporočljiva. Novi pokojninski zavodi gotovo ne bi hoteli prispevati že takoj iz početka za kritje deficita ljubljanskega zavoda, čeprav ta deficit ni nevaren in je nastal v glavnem zato, ker je moral zavod prevzeti vse obvezbe bivšega avstrijskega zavoda, ni pa prejel potrebnih rezerv. Prav tako ne bi bilo pravilno, da bi morali, če bi se pri kakem novem pokojninskem zavodu pokazal deficit, prispevati za kritje takega deficita službodajalci in nameščenici drugih aktivnih zavodov. Če se sanacija ne da izvesti z rednimi sredstvi, mora pač prispevati država.

vanjs, kar je imelo za posledico, da so pričele znova nazadovati hranilne vloge pri bankah in da se je še povečalo tesaviranje denarja. Tudi poslednji izkaz Francoske banke kaže novo poostreitev položaja, zlasti v tem, da se je morala francoska država v poslednjem tednu znova zadolžiti pri Francoski banki za 2667 milijonov frankov, tako da je njen dolg pri Francoski banki na rasel že na 18 milijard frankov. Posledice se kažejo tudi v slabosti francoskega franka na zunanjih tržiščih in v ponovnem odtoku zlata iz Francije. Pristaši devalvacije francoskega franka se ponovno oglašajo in pravijo, da se brez groženj doseči povratek pobegega kapitala v Francijo, če se država končno odloči za devalvacijo.

Gospodarske vesti

== Zagrebski velesejem preložen za 14 dni. Ker zaradi dolgotrajne stavke gradbenega delavstva ni bilo mogoče dovršiti vseh gradbenih del na novem prostoru zagrebskega velesejma ob Savski cesti, je uprava zagrebskega velesejma sklenila, da odgodi jesenski velesejem za 14 dni, tako da se bo vršil od 17. do 26. oktobra.

== Znatno povečanje uvoza šivalnih in tekstilnih strojev. Uvoz šivalnih strojev je v zadnjih letih pokazal prav občutne fluktuacije. Gospodarska kriza je v letu 1933 povzročila skoro popoln zastoj pri uvozu teh strojev. Zadnja leta pa se je uvoz zopet naglo dvignil in se zdi, kakor da bi hoteli nadomestiti vse ono, kar smo v letih krize zamudili. V prvem polletju 1933 je znašal uvoz šivalnih strojev komaj 1.7 milijona Din, naslednje leto se je v istem razdobju nekoliko povečal na 3.4 milijona Din, lani se je že povzpela na 11.6 milijona Din, letos pa je dosegel izredno višino 30.2 milijona Din. Pri tem je značilno, da navzile hudi nemški konkurenci nadalje prevladuje uvoz iz Anglije, saj smo letos v prvem polletju samo iz te države uvozili za 26 milijonov Din teh strojev, iz Nemčije pa za 3.4 milijona Din. Malenkosten je bil še uvoz iz Češkoslovaške, ki je znašal 0.4 milijona Din, in iz Zedinjenih držav, odkoder smo uvozili le za 0.3 milijona Din teh strojev. Stroj za vezenje in pletenje smo letos uvozili za 0.8 milijona Din (lani za 0.9). — Znatno se je zadnja leta tudi dvignil uvoz tekstilnih strojev, ki je znašal v prvem polletju 1933 le 8 milijonov Din, v prvem polletju naslednjega leta za 7.4 milijona Din, lani se je v prvem polletju dvignil na 20.7 milijona Din, letos pa na 29.0 milijona Din.

== Zopet težkoče z nakazili za nemške turiste. Kakor znano, je bil letos v začetku leta odobren kontingent 2 milijona mark za nemške turiste, ki prihajajo v Jugoslavijo. Zneski na breme tega kontingenta se zaračunajo na posebnem klirinškem računu in se je naša država obvezala, da bo za vse te vsote vršila naročila v Nemčiji. Že v prvi polovici avgusta je bila vsota 2 milijonov mark (28 milijonov Din) izčrpana in je Narodna banka stavila predlog, da se v smislu nemško-jugoslovenskih pogajanj, ki so se vršila aprila meseca v Zagrebu, doseže sporazum za povečanje tega kontingenta za nadaljnji 1 milijon mark. Kmalu nato je odpoval vlogovodnik Narodne banke v Berlin, od koder je prišlo poročilo, da je v glavnem dosežen sporazum. Pogajanja so v začetku res povojno potekala, potem pa so za stala in so se morala prekiniti zaradi novih nemških zahtev. Sedaj poroča beograjsko »Vreme«, da bo treba najti drug način rešitve, in sicer tako, da bi naša država določila odstotek svojih naročil v Nemčiji plačala na poseben dinarski račun, iz katerega bi se potem izplačevala nakazila nemškim turistom, ki prihajajo v našo državo.

== Uvoz pisalnih strojev. Letos smo v prvem polletju uvozili za 6.7 milijona Din pisalnih, računskih in ramnoževalnih strojev, dočim je lani v prvem polletju znašal ta uvoz 5.1 milijona Din, predlanski 2.6 milijona Din, v prvem polletju 1933. pa le 1.3 milijona Din. Podatki o uvozu iz posameznih držav nam kažejo znatnejše spremembe. Dočim so bile prej Zedinjene države na prvem mestu, je zadnja leta stopila na vodilno mesto Nemčija, od koder smo letos uvozili za 3.3 milijona Din pisalnih strojev. Uvoz iz Zedinjenih držav je znašal le 2.4 milijona Din. Kot resnejša konkurentinja na tem

področju je letos nastopila Švica, od koder smo uvozili za 600.000 Din pisalnih strojev.

Borze

14. septembra

Na ljubljanski borzi so oficijelni tečajni deviz ostali akoro brez sprememb. V pravnem kringu so se trgivali avstrijski šilingi po 8.56, za angleške fute pa je bilo povpraševanje po 234. V zagrebskem pravnem kringu je bil promet v avstrijskih šilingih po 8.5150, v angleških funtih po 234.80 in v grških bonih po 31. Nemški klirinški tečaj so se v Ljubljani trgivali po 13.41, v Beogradu po 13.2975 in v Zagrebu po 13.30 odnosno za konec oktobra po 13.24 in za 15. november po 13.21. Klirinške nakaznice v lirah so se v Zagrebu nudile po 3.19.

Na zagrebskem efektivnem tržišču je bila vojna škoda zaključena po 365 (v Beogradu po 307). V ostalih državnih vrednotah pa ni prišlo do prometa.

Deviz

Ljubljana. Amsterdamski 2966.29 — 2980.89, Berlin 1754.91 — 1768.78, Bruselj 737.75 — 742.81, Curih 1424.22 — 1431.29, London 220.62 — 222.57, Newyork 4335.01 — 4371.32, Pariz 287.75 — 289.18, Praga 180.47 — 181.86.

Curih, Beograd 7, Pariz 20.2025, London 15.54, Newyork 306.875, Bruselj 51.85, Milan 24.15, Amsterdamski 298.2750, Berlin 123.40, Dunaj 56.60, Stockholm 80.125, Oslo 78.0750, København 69.3750, Praga 12.93, Varšava 57.80, Atene 2.90.

Elekto

Zagreb. Državne vrednote. Vojna škoda 366 — 366.50, za sept.—okt. 366 den. 4% agrarne 47.50 den. 6% begluške 67 den. 7% invest. 81.50 den. 7% Blair 74 — 74.50, 8% Blair 83.50 — 84.50; denice: PAB 235 den., Trboveljska 140 — 145, Sečerana Osipek 125 — 128, Dubrovačka 190 den.

Beograd. Vojna škoda 366.50 — 367.50 (367), za dec. 366 den. 4% agrarne 48.75 bl., 6% begluške 68.75 — 69 (69), 7% invest. 84.50 — 85, 7% Drž. bip. banka 86.50 den. (86.50) 7% Blair 74 — 74.50, 8% Blair 83.50 — 85, Narodna banka 6300 den., PAB 237 — 238 (237).

Blagovna tržišča

ZITO

+ Chicago, 14. sept. Začetni tečaj: Pšenica: za sept. 113.25, za dec. 112.25, za maj 111.375; koruza: za sept. 113.50, za dec. 96.25.

+ Winnipeg, 14. sept. Začetni tečaj: Pšenica: za okt. 103, za dec. 102.

+ Novosadska blagovna borza (14. t. m.) Tendence čvrsta. Pšenica (cene »Prizad«): potiska šlep. 79 kg 2% 132.50—137, gornjebaška in gornjebanatska 79 kg, 2% 127.50—137; baška, 79 kg, 2% 125.50—129; sremska in slavonska, 78/79 kg 3% 119.50—123; v borznem prometu: baška ladja Tisa 78 kg 134 — 136; sremska slav., 78 kg 129 — 130. Ovses: baški, sremski, slav. 85 — 87.50, Rž: baška nova 104 — 106. Ječmen: baški, sremski novi 64 kg 90—92.50 Ovses: baški, sremski, slavonski novi 87.50—90. Turšičica: baška in sremska 90 — 91; banatska 87 — 89. Moka: baška, sremska, slavonska in banatska »og« in »og« 205 — 215; »2« 185 — 195; »3« 165 — 175; »4« 145 — 155; »7« 125 — 135; »8« 95 — 100. Otrubi: baški 71 — 73; banatski 69 — 71; sremski 70 — 72. Fižol: baški in sremski beli 157.50 — 160; z vrečami 167.50 — 170.

+ Budimpeštanska termiska borza (14. t. m.). Tendence stalna; Koruza: za sept. 12.44 — 12.46, za maj 11.06 — 11.07.

HMELJ

+ Zatec, 13. septembra. Nemška sekcija žateškega hmeljarskega združenja poroča, da se nakupovanje v žateškem okolišu živahno nadaljuje in je zlasti povpraševanje za prvovrstno blago, ki se plačuje po 875 do 925 Kč za 50 kg, srednje blago pa se trguje po 650 do 750 Kč. Doselej so hmeljarji prodali 50.000 starih stotov letošnjega hmelja. — Zadruga hmeljskih trgovcev pa poroča: Zaradi neugodnega vremena je hmelj, ki je bil zadnje dni obran, porjavel. Približno tri četrtine pridelka so v kakovosti in barvi zadovoljive, zadnja četrtina pa ima slabo barvo; tu gre za hmelj iz nižinskega leg, ki je porjavel že pred obranjem, in za hmelj, ki je bil obran zadnje dni. Hmeljarji so doselej prodali 60.000 do 65.000 starih stotov. Zanimanje za hmelj je bilo dobre barve.

Naročniki ponedeljskega „Jutra“ prejema revijo „Življenje in svet“ zastoj.

Razpis.

Pri podpisnem društvu se ima zasesti mesto zakupnika v novo zgrajenem planinskem domu na Platku 1116 m. poleg Sušaka in se za zasledbo tega mesta razpisuje sledeči natečaj:

- Honorarja s strani društva ni, ker je dom poletni in pozimi tako frekventiran, da lahko zakupnik z dobro organizacijo in preskrbo doseže dohodek v svojo, kakor tudi v društveno korist.
- Opodnevni rok in drugi službeni pogoji se bodo določili z medsebojno pogodbo.
- Natečajniki, ki morajo biti državljani kr. Jugoslavije, naj naslovijo svoje ponudbe na društveni naslov najkasneje do 10. oktobra tega leta.
- Ponudbi je treba priložiti:
  1. Krstni list, ki dokazuje polnoletnost, a ne preko 45 let starosti.
  2. Domovnico.
  3. Zdravniško spričevalo o popolnem telesnem in duševnem zdravju.
  4. Nравstveno spričevalo.
- Ostali pogoji:
  1. Natečajnik mora biti oženjen, toda brez otrok izpod omega do desetega leta starosti. Mora biti plemen in govoriti poleg materinega jezika vsaj še nemški, ter mora biti dober planinec in smučar.
  2. Pogodbi mora položiti v društveno blagajno kavejco v znesku Din 3.000.— (Tristiso dinarjev).

Ostali splošni podatki o domu samem se na zahtevo lahko dobe pri podpisnem društvu, pri Matici Hrv. plan. društva v Zagrebu ter pri Slov. plan. društvu v Ljubljani.

Hrv. planin. društvo podružn. »Velebita, Sušak.

Iz sodne dvorane

Lahkoživka s posebno metodo

Ljubljana, 14. septembra.

Tako je karakteriziral državni tožilec komaj 21-letno Marto, ki se je rodila v Hamburgu, kjer je po lastnem zdravju dovršila tudi nižjo gimnazijo. Zdravje pristojno v Sv. Jurij ob Ščavnici, kjer živi z njenimi matini sestrami, izučena pa je šivanja, a kaže, da se zanj ne zanima mnogo. Rada se na pretkane načine lahko preživlja, dokler je ne zasadijo in pošljejo v kak kazenski zavod. Trenotno je Praviči še vedno dolžna odsoluzenje lani prisojene ji kazni na 18 mesecev strogega zapora zaradi neke tatvine. Kazen je prestajala v Begunjah, toda tudi tega življenja za zidovi kaznilnice ji ni bilo namenjeno mirno in od sveta pozabljeno preživeti. Se marsikaj ji ima red očitati, zato so jo poklicali v Ljubljano pred mali kazenski senat, pred katerim se je pojavila v okusni črni svileni obleki, res lepa, kakor nam je obetala obtožnica.

Marta je nemirna. Obtožnica ji je očitala, da se je ob ponovnih potovanjih v Beograd lani v februarju poslužila znane metode, da se je izdajala kot sorodnica ali intima prijateljica ljudi, ki žive v prijateljstvu z osebo, v kateri je znala s svojim sigurnim nastopom vzbujati zaupanje. Ko pa je zaupanje dosegla, je natavlela kak izgovor, n. pr. da je pozabila ključ od hišnih vrat ali podobno z namenom, da so jo potem prestregli s prenočiščem ali jo sprejeli v svoj krog. Ko pa se ji je nudila ugodna prilika, jih je okradla in izginila brez sledu. V Beogradu je bila njena žrtev kuharica Milica Hrujičeva, katero je oskodovala na raznem perilu in gotovini za nad 5.000 Din.

Pravo zmešavanje pa je s svojo bujno fantazijo z izmišljenimi prijateljstvi in sorodstvi povzročila l. 1934. v Gradcu, kjer se je istočasno izdajala za sestro, nato za znan-

NAJLEPŠI ČAS V ROGAŠKI SLATINI JE POSEZONA

KI SE ZACNE S 1. SEPTEMBROM — ZNIZANE CENE! 1. OKTOBRA SE ZACNE ZIMSKA SEZONA

USPEŠNO ZDRAVLJENJE! — VES KOMFORT! — CENTRALNA KURJAVA — TEKOCNA VODA! — GLOBOKO REDUCIRANE CENE! Vse informacije daje Ravnateljstvo banovskega zdravilišča

ROGAŠKA SLATINA

ko prijatelja nekega avstrijskega policista, ki živi v Jugoslaviji, naposled pa še kot učenka učiteljske šole, zaročenka tega in tega, ki je srečna in se ji obeta uspešna bodočnost in končno še kot hčerka bogatega kmeta.

Tako se ji je posrečilo, da je poleg nekaterih drobnarij odnesla neki »svež« avstrijski znak okoli 300 šilingov, medtem ko je znanim mož čutil njene čevlje. Vse kakor je imela ta avstrijska znanca veliko zaupanja vanjo, da ji je zaupala denar in moža brez nadzorstva!

Pred senatom se je Marta obeh očitanih tatvin branila do kraja trdovratno, češ, da teh oseb, ki jih obtožba imenuje njene žrtve, sploh ne pozna, da pri njih ni nikdar prenočila, še več: da sploh ni bila ne v Beogradu in ne v Gradcu in da je ovrhala sploh izmišljena.

Predsednik je po tej trdovratnosti poborski po sodnih aktih in ugotovil, da Martina specialiteta ni le metoda, s katero skubi svoje žrtve, ampak da je njena specialiteta tudi to, da nič ne prizna, kar se ji očita. Tako je delala pred vsemi sodišči, kjer je že dobro znana: v Murški Soboti, Mariboru, Ptuj, Ljubljani. Toda kaže, da se je v svoje graške spletke tako dobro zapletla, da se ne bo mogla izmotati, ker so poizvedle doglane toliko podatkov, ki se prenesljivo vjemajo s trditvami obtožbe. Le očitki glede beograjskih doživitev mlade Marte, ki je zatrjevala, da se je v Beograd vozila na obisk k svojemu prijatelju poročniku, se senatu niso videli dovolj dokazani, zato je pristal na predlog branila, naj se še malo poizveduje tam doh.

Rumunski kralj bo obiskal Rim

London, 14. septembra. o »Daily Telegraph« poroča iz Rima, da pričakujejo tam v kratkem obisk rumunskega kralja Karola.

Kralj Zogu obolev

Tirana, 14. septembra. w. Kralj Ahmed Zogu je obolev na lahki malariji.

Eden ozdravel

London, 14. septembra. w. Uradno poročajo, da je zunanji minister Eden toliko ozdravel, da bo bržkone mogel prisostvovati otvoritvenim seji skupne Društva narodov 21. septembra. Otvoritvene seje sveta Društva narodov se ne bo udeležil.

Trocki hoče v Barcelono

Lizbona, 14. septembra. AA. Tukajšnji radio poroča, da je Lev Trockij prosil katalonsko visdo za dovoljenje, da bi se lahko nastanil v Barceloni.

42.500 slušateljev na newyorški univerzi

Newyork, 14. septembra. AA. Na newyorški vaučilišče se je letos vpisalo 42.500 dijakov. To je največje število dijakov, kar se jih je doslej vpisalo na tem vaučilišču.

Kongres mednarodne zveze za tujski promet

Beograd, 14. septembra. AA. Od 15. do 20. septembra bo v Monte Carlu glavna skupščina mednarodne zveze za tujski promet. V zvezi so včlanjeni najvažnejše tujko-prometne organizacije vega sveta. Zveza šteje 51 članic.

Uvoz železniškega materiala in interesi naše industrije

Tedenska revija »Industrijska odbrana«, ki izhaja v Beogradu, objavlja v poslednji številki od 5. t. m. na uvodnem mestu zanimiv članek pod naslovom »Jugoslavija kupuje...«, iz katerega posnemamo naslednje:

Penetracija tuje industrije v naši državi se nadaljuje s posebnim tempom in sigurno. Iz naše države se iznašajo milijardne vsote za nakup predmetov, ki jih izdeluje naša industrija. Najtežje je tu prizadeta naša kovinska industrija. Poslednje vesti o nakupih ogromnega obsega v inozemstvu vzemajo naši industriji pogum in ji obnem povzročajo velike skrbi.

Dejstva so porazna: 364 tovornih in petniških vagonov v vrednosti 17,6 milijona Din smo uvozili iz inozemstva v prvem letošnjem polletju, naša industrija vagonov pa je bila tako rekoč brez postla; 800 ton materiala za gradnjo prog bomo nabavili od madžarske industrije; v Nemčiji pa bomo nabavili železniškega materiala v vrednosti 400 milijonov Din in bo Belgija pristopila le za podjetja v Nemčiji, dočim bo naša industrija izključena. Nemčija nam bo v okviru tega naročila dobavila vagono, motorne vagono za progo Beograd—Dubrovnik, železniški material, mostne tehtnice vagonске tehtnice, lokomotivske tehtnice ter razne stroje za državno tvornico vagonov v Kraljevem.

Veliko število teh predmetov izdeluje domača kovinska industrija, ki pa ji je onemogočeno, da bi se udeležila teh državnih nabavk, čeprav je stavila ponudbo, da izvrši nabavke na kredit. Značilen je primer Prve jugoslovenske tvornice tehtnic, Ivan Rebek v Celju, ki z uspehom izdeluje vagonске, mostne in lokomotivske

tehtnice, in je skušala sodelovati pri teh nabavkah ter je pristala na to, da izvrši naročilo na večletni kredit. Kakor se zdi, tudi to ne bo nič pomagalo, ker so dobave pridržane za inozemstvo.

Jugoslavija kupuje. Če pa že mora kupovati bodisi v Nemčiji ali kjerkoli, tedaj naj bi kupovala predvsem one predmete, ki se pri nas ne izdelujejo. Kot razlog, teh nabavk se navaja potreba izravnave klirinškega salda. Ali naj bo naša kovinska industrija obojena, da večno pomaga izravnavati nedostatke v klirinškem prometu? Če bomo tako nadaljevali, bo klirinški učitelj našo metalurgijo. Vprašanje je, v čigavo korist? Gotovo ne v interesu države in našega gospodarstva!

Neuspeh francoskih ukrepov proti begu kapitala

26 milijard v inozemstvu

Da bi dosegla povratek ogromnih zneskov v inozemstvo pobegega francoskega kapitala, ki se ceni na 26 milijard frankov, je francoska vlada izdala najstrožje ukrepe proti onim, ki so naložili svoj kapital v inozemstvu in proti onim, ki teh naložb ne bi prijavili. Dne 7. t. m. je potekel rok, do katerega je bila priznana amnestija za povratek kapitala v Francijo. Vsa širokopokotno zasnovana akcija, ki je imela namen, da se z grožnjami doseže povratek pobegega kapitala, je končala s popolnim neuspehom. Zadnje tedne se je stanje celo poslabšalo in je opaziti nov odtok kapitala iz Francije. Ta neuspeh politike finančnega ministra Auriola ne bo ostal brez posledic za nadaljnji razvoj gospodarstva v Franciji in za bodočo usodo francoskega franka. Sličen neuspeh je doživel francoski finančni minister z ukinjenjem tajnosti bančnega poslo-

cevi z našo pomočjo prišlo na pot pravičnih. Čim bi pa zaprli vrata pred odpuščenimi kaznjenci — o tem moramo biti prepričani — se bodo prej ali slej ti nesrečneži javili pred našimi vrati brezposelnih, več ali manj obupani.

Društvo za zaščito odpuščenih kaznjencev je čebela, ki neprestano prinasa med v celico ob nebroju drugih celic, iz katerih se sestavlja krasen oltar človekoljubja. Zato naj prihite k takemu društvu na pomoč vsi dobri ljudje!

Nema kraljica lepote

V Woodfordu so pred kratkim izvolili za kraljico lepote 20letno plavalcko Beatrice Richardsovo. Šele ko je žirija izrekla svojo odločitev, so odkrili, da je najnovejša lepotica Anglije — nema.

Polovico dediščine za davek

V Liverpoolu je umrl eden najbogatejših Angležev, Harold L. Cohen, lastnik velikih trgovskih hiš. Zapustil je premoženje v znesku 1,380.000 funtov. Država bo dobila od te zapuščine skoro polovico.

Smrt zaradi oprostilne razzodbe

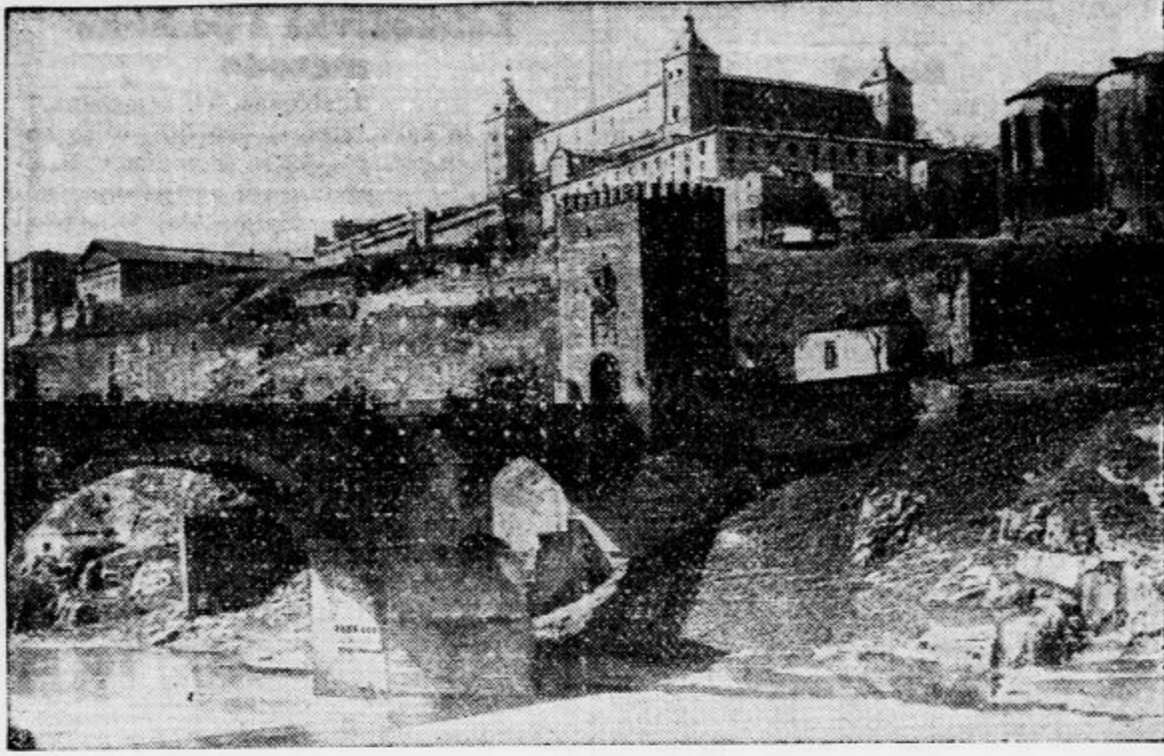
V Mexico City se je moral neki trgovec zagovarjati zaradi umora svoje žene. Razzodba je trajala devet ur, nato se je sodni dvor umaknil k posvetovanju. Ko se je vrnil v sodno dvorano, je predsednik sodišča razglasil oprostilno razzodbo, in sicer zaradi pomanjkanja dokazov. Obtoženec očitno ni bil pripraviljen na takšno presenečenje, kajti komaj je slišal besedo »oprostilne«, se je sesedel na stol. Zadel ga je kap.

fizično, so pravi objekt društvene zaščite. Kdo ne bi pomagal možu, ki se je pregrešil zgolj pod vplivom duševne sile in gnotne stiske, da reši svojo mnogostevilno rodbino? Sočustvujemo z mladeničem, ki je imel pošteno in zdravo življenjsko podlago, ki so ga pa drugi napeljali k slabemu. Pomoči je vreden mladenič, ki je, sam sebi prepričan, pomanjkljivo vzgojen, zakrivil kaznivno dejanje, katerega dalekosežnosti si ni bil svest. Usmiljenje z vsemi onimi, ki bi morali imeti nadčloveško odporno silo, da bi se mogli vzdržati pravični in nedolžni. Pri društvenem poslovanju ne gre za sentimentalno usmiljenje, nego za sočutje, ki temelji na poizvedbah in na proučevanju kazenskega procesa, iz katerega posnemamo pravo sliko o zločinu, o dejanju in o okolnostih, pod katerimi je bilo izvršeno, ter o značaju in sploh o osebnosti kaznjencev.

Kdo more odreči pomoč društvu, ki jo prositi za te nesrečneže? Človeška družba te pomoči ne bo odrekla zgolj iz usmiljenja, nego tudi iz samoljubja, ker vidi v društvu za zaščito odpuščenih kaznjencev močnega in skrbnega stražnika zoper povratek društvenih varovancev med zločince. Vsak dober človek po svojih močeh radovoljno pomaga brezposelnemu pa tudi ne odreče podpore odpuščenim kaznjencem.

Raznovrstni so načini zaščite. Denarne podpore in zaposlenje prihajajo v poštev pri brezposelnih in pri odpuščenih kaznjencih. Osebnim vplivi poboljšanja, vzgoja pa so bolj zaščita kaznjencev, zlasti mladostnih. Omenim naj le, da smo pred leti ustanovili in zgradili majhen konvikt za 15 mladostnih kaznjencev. Po načelu vzgoje v družini smo poverili v tem zavetišču nadzorstvo, vzgojo in prehrano varovancev zakonskemu paru. Kmalu smo ugotovili z velikim zadoščanjem, da je ta sistem imel popoln uspeh. Mnogo obrtnih vajen-

Ponos Toleda porušen

Trdnjava Alcazar s štirimi utrjenimi stolpi

Usoda Alcazarja

Ponos španske stavbarske umetnosti je bil že večkrat poškodovan, a so ga še vedno popravili

Alcazar je v razvalinah Takšne in ...

Toledo je staro mesto, njegova preteklost sega več tisoč let nazaj.

Zgodovina te stavbe je zelo pomenljiva. Tukaj je stala trdnjava Rimcev.

Sedanja bratomorna španska vojna se pri izbiri uničenju namenjenih objektov prav nič ne ozira na preteklost in zgodovino Alcazarja.

Z bodalom v srce

Krvavo maščevanje nad zapeljivcem

Pri Kromerizu je zabodla 21letna Margarita Fiala 29letnega Antona Christena.

Christen, ki je dekle zapeljal, je v zadnjem času rahljal zvezo ter se odvrčal od Fialove.

V 72 minutah čez Rokavski preliv

Neko angleško potniško letalo je te dni doseglo nov rekord na zračni črti London-Pariz.

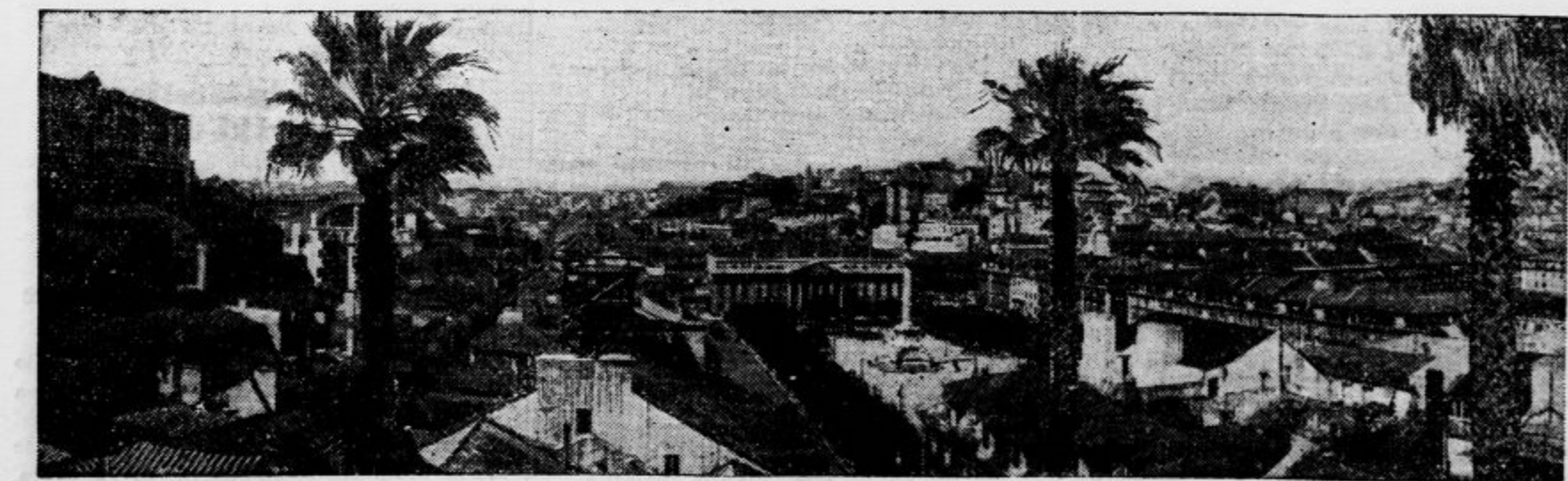
Hidroplan preletel Atlantik

V četrtek zvečer je pristalo v njujorskem pristanišču vodno letalo »Dornier«, ki je odletelo v torek zjutraj s pomočjo katapultne naprave z motorne ladje »Schwabensland«.

Po 12 dneh sta se oglasila

Zadnjega balonskega poleta za Gordon-Bennettovo nagrado sta se udeležila tudi poljska letalca kapitan Janusz in poročnik Brenk.

Revolucija, ki se ni obnesla

Tudi v Lizboni, prestolnici portugalske republike, so skušali levčarski socialisti zaneti požar državljanske vojne, da im ni uspelo

Čsl. znamke s sliko našega in rumunskega kralja

Pariški listi poročajo, da je bilo na sedanjem zasedanju Male antante sklenjeno, po vdaru skupnost ciljev vseh treh članic te zveze tudi s tem, da se bodo uvedle v vseh treh državah znamke, ki bodo kazale moč in voljo zveze na zunaj.

Smrt zaradi petelinjega petja

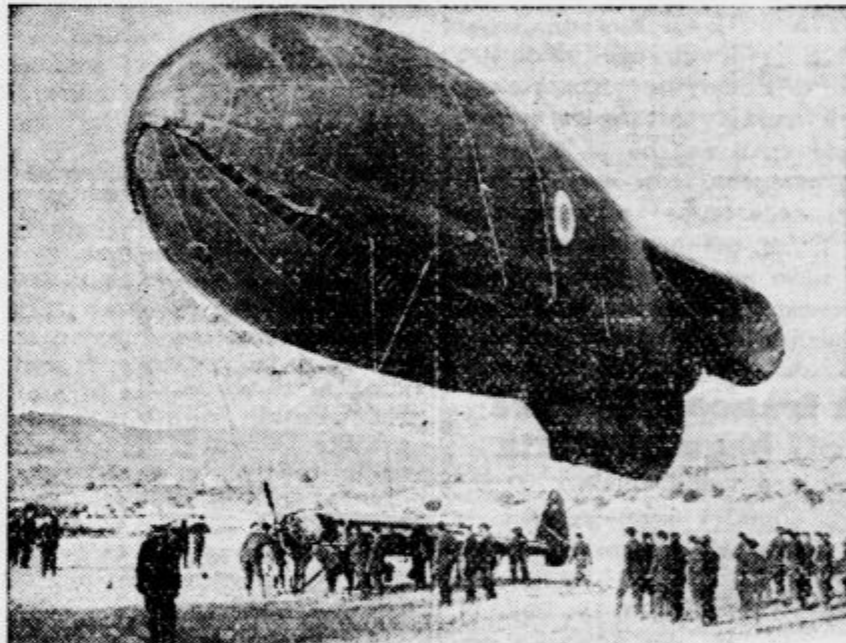
Zaradi petelina, ki je vsako jutro kukurikal ob rani zori, se je odigrala v Dunaföldvaru na Madžarskem krvava tragedija.

Ženin holandske princese

Bivši agent kemične tvrdke in sorodnik teniškega mojstra ven Cramma

Ženin bodoče holandske kraljice, sedanje princese Julijane je iztaknil v rodbinskem arhivu, da je rodovina Lippe v sedemnajstem stoletju pošiljala svoje vojaštvo na Holandsko.

Balon za opazovanje sovražnika

Francoska vojska se je pri zadnjih manevrih posluževala tudi motoriziranih opazovalnih balonov, ki napravijo 50 km na uro

Zadnji prijatelj Mate Hari

Molčeči brat Rihard de Mortisac je končal pod mečem španske revolucije

Te dni so ustrelili španski miličniki v bližini Barcelone vse prebivalce neke kartuzije, med njimi tudi brata Riharda, moža, ki je bil zadnji prijatelj vohunke Mate Hari.

Ta mož se je pisal z meščanskim imenom Pierre de Mortisac in je podedoval po svojih starših veliko premoženje.

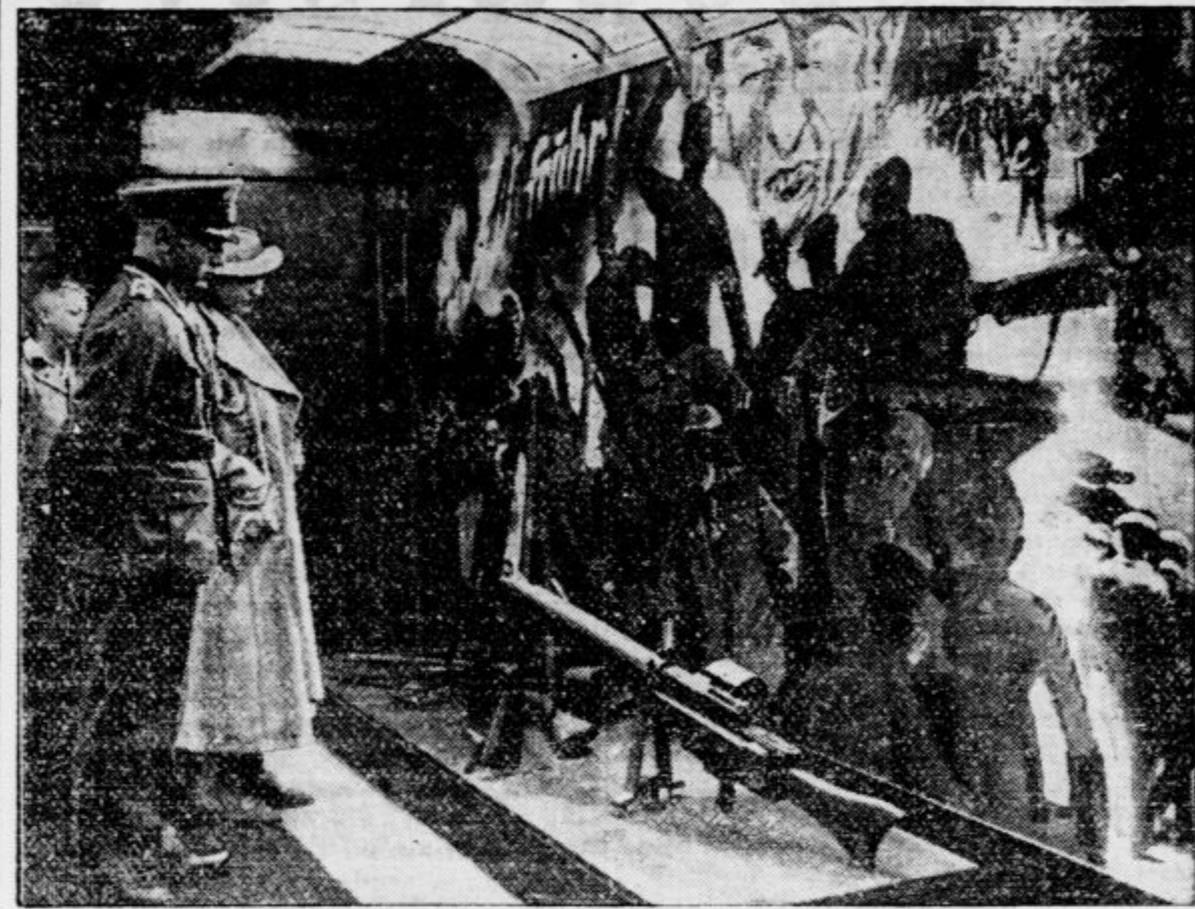
Leto in leta se ni slišalo o Mortisacu v javnosti nič več. Brat Rihard je bil tih in miren, udan v voljo božjo.

Nekega dne pa se je raznesla vest, da je v kartuziji, kjer je bil za meniha tudi brat Rihard, skrito orožje.

Zgodilo se je opolnoči, ko so bili molčeči bratje ravno pri polnočni maši.

In to molčanje je bilo za napadalec zadosten povod, da so se maščevali nad tihi brati.

„Sovražnik države št. 1“

Tako je imenoval na nürnberškem kongresu narodno-socialistične stranke minister za propagando dr. Goebbels komunizem ter pristavil, da to ni nobena filozofija.

Novi rumunski zunanji minister

G. Antonescu, sodelavec pri posvetovanjih Male antante

„Edina higijena sveta“

V Buenos Airesu se je te dni začel mednarodni kongres PEN klubov. Pri otvoritvi zborovanja se je primeril značilen incident.

Dohodki princesinega moža

Holandska kraljica Viljemina je določila apanažo za bodočega moža svoje hčerke, princa Bernharda Lippe-Biesterfelda.

ANEKDOTA

Angleški pesnik Milton je bil trikrat oženjen. Ko se je drugič oženil, je bil že slep.

VSAK DAN ENA

»Ne morem, pa ne morem razumeti, kam sem dela svoje zobovje, ta trenutek je še ležalo na toaletni mizici.«

ZANE GREY: BETTY ZANE

Zgodovinski roman iz ameriške revolucije

»Za noč je kladara rešena.« je odvrnil Jonatan. »Glej, Indijanci se umikajo. Temu streljanju ne morejo kljubovati. Urá! Kako padajo! Bolje se ne bi bilo moglo obrniti. Svit koče, ki gori, bo še kako uro onemogočil vsak napad, potem se mora pa vsak čas zdaniti.«

14. poglavje.

Solnce je rdeče vstajalo izza obzorja. Njegovi rožnati žarki so pogledovali čez vzhodne griče, poljubljali vrhove dreves, poigravali na skalah in pečinah in podili nočni mrak iz doline; njih topla svetloba je silila skozi strelnice v trdnjavi in risala dolge, medle sence na stene; toda nenapadno, do skrajnosti izmučenim branilcem je prinašala kaj malo hrabrila. Silas Zane je z razgaljenimi prsi, z obrazom črnim od smodnikovega dima in spačenim od gneva stopil v branik, ki je bil po hodniku zvezan s kladaro. Bil je malčen, skednju podoban prostor s strelnicami proti reki in gozdu. Ta branik je bil v boju največ pretrpel. Pet mož je bilo tukaj padlo. Ko je Silas vstopil, se je četrto-

rica upadlih, od smodnika počrnelih mož ozrla vani. V kotu je ležal mrtvec.

»Smith je mrtov. Ta je petnajsti.« je rekel Silas. »Dva in štirideset manj petnajst, ostane dvajset. Strpeti moramo. Bodite previdni, ljudje. Kako je v južnem braniku?«

»V redu. Vso noč je pokalo.« je odvrnil eden izmed mož. »Mislim, da je bilo precej vroče. Zdi pa že nekaj časa nič več ne slišim.«

»Mladi Bennet je tam; če bi kaj potrebovali, bi ga poslali. Še kaj?«

»Smodnik. Skoraj nobenega smodnika nimamo več. In še, ko moramo biti pripravljeni na isker ples. Rdeči peklenščki ne mirujejo zaman že dobršno uro.«

Silas je krenil po temnem hodniku, ki je vodil iz branika v srednji prostor kladare. Ko je pri stopniščah zavil okrog vogala, je srečal mladega fanta, ki se je vlekel po stopnicah navzgor.

»Halo! Kdo je to? Hoi, Harry!« Silas je zgrabil dečka in ga potegnil v izbo. Kakor hitro sta prišla na svetlo, je Silas videl, da se je fant od slabosti komaj držal pokonci. Krj mu je kapljala iz obveze na komolcu, se cediła skozi luknjico v lovski srtači in tekla iz rane na senu. Smrtno sence so se že plazile po bledem obrazu, toda iz oči mu je seval neukroten pogum, pogum, ki ga je mogla samo smrt zadušiti.

»Hitro!« je zahropel deček. »Pošljite k južni ste-

ni pomoč. Rdečkožki vdirajo, tam, kjer teče pod ptinom voda iz studenca...«

»Kje je Metzlar, kje so ostali?«

»Mrtvi! Ponoči so padli. Vso noč sem bil sam in sem nenehoma streljal. Potem me je zadel svinčenka semkajle pod brado. Vedel sem, da je z mano pri kraju. Tedaj sem pa začel Indijance, kar ko s sekirami udrihajo po plotu, ondi, kjer je snoč gorel, in sem zapustil svoje mesto. Ali — zbežal sem le zato — ker bi drugače vdrli v trdnjavo.«

S temi besedami je fant omahnil na klop; telo se mu je zleknilo, drget mu je izpreletel obraz; bil je mrtov.

»Wetzel, Bennet, Clarke!« je z rezkim glasom zaklical Silas. Še preden je izgovoril besede, je stala lovčeva visoka postava pred njim.

»K južni steni! Indijanci sekajo luknjo v plot!«

Wetzel je pograbil svojo puško in sekiro in izginil kakor blisk.

»Sullivan,« je ukazal Silas, »poveljujte v kladari. Bennet, Clarke, mi trije moramo za Wetzelom.«

Hugh Bennet se je enkrat samkrat ozrl v sinovo blede lice, nato pa stekel za Silasom in Clarkom po stopnicah. Ko je trojica prišla izza kože stotnika Boggsa, ki je stala zraven kladare in skrivala južno steno njihovim očem, so bili še kakih sto metrov od Wetzela. Začuli so težko udarjanje debela, s katerim so napadali butali v plot, nato pa lomljenje in pokanje enega izmed šestdesetih hrastovih kolov. Še in še so se ponavljali grmeči udarci;

spodnja polovica kola je padla navznofer, in nastala je odprina, dovolj široka, da je mogel Indijanec skozi njo. Trojica je planila naprej, da bi pomagala Wetzlu, ki je stal z dvignjeno sekiro zraven luknje. Tisti mah je počil strel. Bennet se je opotekel in padel po tleh, kakor je bil dol in širok. Nekaj Indijanec je bil ustrelil skozi luknjo v plotu. Silas in Alfred sta zavila v stran in se približala plotu, pažeč, da se ne bi nastavila svinčenkam.

Ko so se približali Wetzlu na kakih dvajset korakov, so zagledali temnopoltega, korenjastega divjaka, kako se je prerival skozi ozko režo. Ni se še bil vzravnal, ko je pest velikanskega lovca zavrhnila sekiro, ga tresčila po glavi in mu razbila lobanjo, kakor da bi bila jačna lupina. Divjak se je zgrudil na tla, ne da bi utegnil zastokati. Drug Indijanec, gol in miščast, je smuknil skozi plot; sklonit se je moral, da je prišel na to stran. Ko je zagledal Wetzela, se je hotel izogniti bliskovitemu udarcu sekire. Zgrušila je njegovo glavo, kamor je bila namerjena, a zadela ga je tik nad ramenom in se mu globoko zarila v kost in meso. Indijanec je presunljivo zatulil, zagrrgal, in kri mu je curkoma brizgala iz grla. Wetzel je izdri orožje iz telesa svoje žrtve in z istim gibom zamahnil za nov udarec. To pot je ušlo sekire z zamolkim treskom padlo na glavo naslednjega Indijanca, kakor mesarjev kij na vola. Indijanec je padla puška na tla, tomahok mu je odletel visoko v zrak, in njegovo truplo se je zakotalilo po bregu v studenc. Ceteriga in petega Indijanca je zadela ista usoda.

Kulturni pregled

Praški lingvisti

Praški lingvistični krožek je bil ustanovljen pred desetimi leti, v jeseni l. 1926. Med ustanovitelji so bili mladi češki in ruski jezikoslovci, kakor B. Havránek, R. Jakobson, B. Trnka in V. Mathesius, ki so se jim kmalu priključili J. Mukafovsky, J. Rypka in cela vrsta drugih. Vsi so danes na vidnem mestu češki lingvistike in literarne vede. V teku prvega desetletja je Praskemu slavistnemu krožku uspelo to, kar uspe le redkokateremu znanstvenemu združenju pri manjšem slovanskem narodu: pridobil si je evropsko ime. Praška šola, l'ecole d'Prague, se čedalje pogosteje omenja v inozemski jezikoslovni literaturi. »Nova lingvistična šola v Pragi je eno največ obetajovih gibanj v današnji lingvističiki, piše o nji L. R. Palmer v »Introduction to modern linguistics«, a Francoz J. Vendryes jo je bil že pred tremi leti poveljal, češ, da je ena največjih in najplodovitejših v Evropi. Historijat in dosedanje razgibano delovanje Praškega lingvističnega krožka je podrobno prikazal B. Havránek v pravkar izišlem 5. zvezku »Slavische Rundschau«. Predavateljska in publicistična dejavnost krožka je obilna; če ne bi izdaljal nič drugega nego časopis »Slova a slovesnost«, bi bil že v polni meri dokazal svoj raison d'être. Toda poleg tega je izdaljal 5 zvezkov »Travaux du Cercle linguistique de Prague«, zbornik o pismenosti češčini in jezikoslovni kulturi itd. O tem zborniku je pred leti poročal v LZ dr. J. Glonar, pišeč teh vrstic pa je na istem mestu prikazal program »Slova a slovesnosti«, ki obnem odraža poglavitne nauke in metode Praškega lingvističnega krožka.

»Krvniku«, spominjajo se ga tudi Jan Cep, Jaroslav Durych, Josef Hora, Fr. Halas, Vl. Vančura, V. Závada i. dr. — J. M. Kofínek je prispeval za to številko »Opombe k metodiki etimologiziranja«, Leopold Silberstein pa obsežno razglablja češko filozofsko terminologijo. (V tem pogledu je češki filozofski pisec vreden zavidanja; pri nas ni še nihče podvrjel filozofske terminologije podrobni pojmovni razčlembi in presoji ter nas s končno odločitvijo glede pojmov, ki imamo za nje več izrazov, povedel v trdnjejo enotnost!) D. Čyževský je zastopnik »Prispevkov k simboliki češkega verskega pesništva«, prevajalec Novega zakona F. Žilka pa strokovno razglablja stari in novi prevod Novega zakona. Izmed ostalih prispevkov naj posebej opozorimo na Gust. Winterja »Opombe o novinarski češčini« — vzpodbudni članek, ki se k njemu ob priliki še vrnemo, ker prinaša nekatere splošne misli o novinarskem jeziku. Med krajšimi članki in ocenami citamo tudi poročilo o ruski slovnici (Petite grammaire russe), ki jo je spisal poznavalec slovensčine in pisec obsežne francoske študije o O. Župančiču, strasbourski profesor Lucien Tesnière.

Delo praških lingvistov in izdajanje »Slova a slovesnosti« ni samo češka kulturna zadeva; je program, trud in uspeh, ki ima slovanski in celo že evropski pomen.

Nov zvezek

»Ljubljanskega Zvona«

Pravkar izišli 9.10 zvezek Ljubljanskega Zvona prinaša na uvodnem mestu prvi del daljšega eseja Iva Brnčiča »Umetnost, progres in progresivnost, ki obravnava z vidika zgodovinskega razvoja odnos med estet-

skim in koristnim, lepim in resničnim, umetnostno in progresom i. dr. Nadaljujejo se Klopčičevi prevodi Heinejeve pesnitve »Nemčijec, Prevajalec je izbral najznačilnejša, se dandanes življenjsko topla in v svoji ironiji kar aktualna poglavja. Mladi noveljst Ivo Potrč je zastopnik s pripovedno prozo »Prekleta zemlja, ki se bo še nadaljevala. Juš Kozak je ciklus svojih »Mask« razširil na osebnost vsem ljubljanskim kulturnim krogom znanega pred leti umrlega »Georgesa, pevca na kitaro. Nepozabnemu liku moža, ki je bil ena najoriginalnejših osebnosti ljubljanske literatske družbe, mošter našega jezika in poslednji bohem v sedanjih kruto realnih razmerah, je Juš Kozak posvetil nekoliko krasnih, toplih stranic. Izvirno liriko predstavljajo v tem zvezku: »Soneta B. Voduška, Toneta Seliskarja.« »Poslednje pismo« in Joža Selige »Crni drogovi«. Nadaljuje se Franca Beka avtobiografska proza »Začudene oči. Več pomembnih prispevkov najdemo med gradivom, ki je natisnjeno v borigiu. Dr. Oton Berkopec je prevzel odlični esej Karla Čapka »Molčanje z Masarykom«, epilog znanim Pogovorom, ki pa je stilistično umotvor zase, nov, jasno in krepko orisan duševni portret velikega češkega državnika in filozofa. Dramatik in režiser Bratko Kreft pridenja objavljati »Fragmente o češkem gledališču, ki podajajo zanimivo sliko gledališkega ustvarjanja in napredka v Pragi. Vladimir Pavšič piše o igralcu v sodobnem gledališču, Kristina Vrhovec označuje plesno umetnost pri Slovencih, prof. Fr. Kidrič pri poroču o Vodnikovih neobavljanih verzih. Dr. Karel Rohida je pripeljal nekrológ »In memoriam S. M. Peruzzi«. Zaključuje se članek Sergeja Tretjakova »Pisateljeva vloga v graditvi«. N. Bahtin pa razpravlja o značilni diskusiji glede formalizma in naturalizma v sovjetski Rusiji. V rubriki kritika piše Svetozar Plešić o Melikovi geografski monografiji »Slovenija«, Janko Glaser o Kidričevi izdaji Primčeve korespondence, Vladimir Premru pa o Dergžnevih filozofskih esejih »Svetozor«. V socialnem obzorniku se nadaljuje Korošičev »Studij o naši vasi«. N. Bahtin piše o Tarasu Ševčenku. Zvezek zaključujejo glose »Motivi in utrinjki, ki eta jih napisala Juš Kozak in Ivo Brnčič. Ob koncu je še Krefova beležka o celjskih grobih v moderni nemški drami.

S P O R T

Olimpijska merila

Zanimiva primerjava berlinskih rezultatov

Poročila o dogodkih na berlinski olimpijadi so mrgolela številki, po katerih si je moral čitatelj razlagati znanje in uspehe tekmovalcev v raznih sportnih panogah. Vsakemu sportniku so v panogi, ki jo goji ali dobro pozna sam, podrobno znane vrednosti doseženih časov ali daljav, zato pa je mnogo drugih, ki poznajo gotove panoge le približno in o katerih si po samih številkah ne morejo ustvariti prave slike o doseženem uspehu ali doživelim porazu. Kar velja v tem pogledu za sportnike, velja še bolj le za sportu naklonjene lajčke, ki seveda po številkah o časih ali daljavah ne morejo pravilno oceniti, kako so potekla posamezna tekmovalstva in koliko so vredni doseženi uspehi posameznih tekmovalcev. V tem primeru bi bila odveč vsa podrobna poročila s številkami in bi se kratko malo objavilo javnosti le število kolajin, ki jih je spravila ta ali ona država.

Tako hudo neumljiva pa ta stvar ni niti za povprečnega zemljana, če se pomisli, da so vsi sportni uspehi vendarle delo človeškega telesa, čigar sposobnosti so na vse strani omejene. Že stari Grki so si kot prvi poborniki sporta na svetu prizadevali, da bi upodobili ideal človeškega telesa, kakršnega ni ustvarila niti narava, ker pač ni močnega, da bi človek združeval toliko najboljših lastnosti v eni osebi. Če bi poslali takšnega idealnega sportnika na olimpijado, bi moral skočiti v višino 2,03 m, ob palici 4,35 m, v daljino 8,06 m in v troskoku 16 m. Te štiri discipline so z najboljšimi rezultati v razmerju 2:4:8:16 ali z drugimi besedami, daljave rastejo v geometrični postopici od skoka v višino. Ta skok je za dobro ped daljši od povprečne človeške dolžine, desetkratni skok v daljino pa bi bil povprečno najdaljši smuški skok (razen naših v Planici).

Največ primerjav z dogajanjem v vsakdanjem življenju pa imamo s hitrostmi, ki jih dosežejo sportniki pri tekih in hoji na raznih progah. Če preteče tekač 100 m v 10,3, preteče 9,71 m v sekundi, kar pomeni, da bi mož prebrel ne samo konja v diru, temveč nekaj časa vzdržal tudi hitrost lokalnega vlaka (s 35 km na uro). Najhitrejša ženska na svetu je tekla na enakih progih 11,5, torej 1,2 sekunde več kot najhitrejši možki in je tako v sekundi pretekla natanko meter manj (8,7) od njega. Najboljši čas moškega na tej najkrajši tekmovalni prog bi bil enak šestkratni hitrosti dobrega pešca, ki bi z vojaškim korakom prehodil 6 km na uro. Najboljši pešec na olimpijadi je prehodil 50 km v 4 urah, 30 minutah in 41 sekundah, kar pomeni, da je v sekundi prehodil 3,0786 m ali več kot

11 km na uro. Ta izračun kaže, da je hodil vztrajno dvakrat tako hitro kot običajen pešec na mnogo krajši prog. V teku se dajo doseči seveda še vse večje hitrosti. Značevalec v maratonskem teku na 42,2 km je potreboval za to prog 2 uri, 29 minut in 19,2 sekunde, kar pomeni, da je pretekel 4,71 m v sekundi ali skoraj 17 km na uro, torej trikrat toliko kot navaden pešec. Razmerje med pešcem, zmagovalcem v hoji na 50 km, v maratonskem teku in teku na 100 m je torej 1:2:3:6. Seveda pa ostanejo te številke in veljavi le tedaj, če se računajo časi na točno določenih progah; na daljših progah je treba kaj pa večje vztrajnosti in hitrost zato pada. Koliko moči gre na račun vztrajnosti, kaže že naslednji pregled:

100 — 10,3 — 9,71 m v sekundi, 200 m — 20,7 — 9,66 m, 400 m — 46,5 — 8,60 m, 800 m — 1:52,9 — 7,086 m, 1.500 m — 3:47,8 — 6,584 m, 5.000 m — 14:22,2 — 5,799 m, 10.000 m — 30:15,6 — 5,507 m.

Nekoliko nižje številke glede hitrosti so pri plavalcih. Plavanje na 100 m prosto je najhitrejše (57,6), pri katerem preplava plavalec 1,736 m v sekundi, po času plavalec pa je ta prog še za 22 cm krajša. Sredi med obema tema brzina bi se dala uvrstiti hitrost udobnega pešca. Zanimivo je, da so možki v plavanju 100 m hrbno dosegli enako hitrost kot ženske v prostem. Veslači dosežejo hitrost od 3.011 do 5.589 m v sekundi (v kanadski enojki odn. osmercu s krmarjem). V cestni kolesarski dirki na 100 km je imel najboljši vozač čas 2:33,05, kar pomeni, da je prevozil v sekundi 10,887 m ali dvakrat toliko kot najhitrejši veslač. Računati pa je treba, da mora slednji premagovati vse težje ovire kot kolesar.

Zdaj pa še nekaj številki o metih. Kroglja je zletela 16,20 m; približno trikrat tako daleč je zletel disk (ženski 47,63, moški 50,48). Ključivo je padlo okrog 6 m dalj (56,49), kopje pa je pri ženskah ostalo pod diskom (45,18), pri moških pa je šlo nad 20 m dalje (71,48).

Tako bo lažje ostalo v spominu!

Novi svetovni rekord v plavanju

Po končani berlinski olimpijadi je mednarodna plavalna zveza (Fina) izpopolnila seznam svetovnih rekordov v raznih disciplinah tako-le: Pri moških 100 y prosto 51,0 (Weissmuller-Amerika l. 1927), 100 m prosto 56,4 (Fick-Amerika, 1936), 200 m prosto 2:07,2 (Medica-

Am. 1935), 220 y prosto 2:07,9 (kot prej), 300 y prosto 3:04,4 (kot prej), 300 m prosto 3:21,6 (kot prej), 400 m prosto 4:38,7 (isti, 1934), 440 y prosto 4:40,8 (kot prej), 500 y prosto 5:16,3 (isti, 1935), 500 m prosto 5:57,8 (kot prej), 800 m prosto 9:55,8 (Makino-Japonska, 1935), 880 y prosto 10:07,6 (Flanagan-Am. 1935), 1.000 y prosto (Medica-Am. 1933), 1.000 m prosto: 12:41,8 (Nagami-Jap. 1934), 1.500 m prosto: 19:07,2 (Borg-Svedska, 1927), 1 milja prosto: 20:57,8 (Medica-Am. 1934), stafeta 4x200 y 8:32,4 (univerza Yale-Am. 1935), 4x200 m 8:51,5 (Japonska, 1936), 100 m hrbno 1:04,8 (Kiefer-Jap. 1936), 150 y hrbno 1:32,7 (kot prej), 200 m hrbno 2:24 (isti, 1935), 400 m hrbno 5:16,4 (Kojac-Am. 1936), 100 m prsno 1:10 (Higgins-Am. 1936), 220 y prsno 2:22,5 (Kasley-Am. 1936), 200 m prsno 2:37,2 (kot prej), 400 m prsno 5:45 (Jensen-Danska, 1936), 500 m prsno 7:23,8 (Kaye-Am. 1935).

Pri ženskah: 100 y prosto: 59,8 (Den Ouden-Holandska, 1934), 100 m prosto: 1:04,6 (ista, 1936), 200 m prosto 2:25,3 (ista, 1935), 220 y prosto: 2:27,6 (ista, 1934), 300 y prosto: 3:27 (ista, 1935), 400 m prosto 5:16 (ista, 1934), 440 y prosto 5:22 (Wagner-Hol., 1936), 500 y prosto: 6:39,8 (kot prej), 500 m prosto 6:45,7 (Hveger-Danska, 1936), 800m prosto: 11:11,7 (kot prej, 880 y prosto: 11:34,4 (Wingard-Am., 1935), 1.000 y prosto: 13:23,6 (Madison-Am. 1931), 1.000 m prosto: 14:44,8 (kot prej), 1.500 m prosto: 22:36,7 (Frederiksen-Danska, 1936), 1 milja prosto: 24:34,6 (Madison-Am., 1930), stafeta 4x100 prosto: 4:32,8 (Holandska, 1936), 100 m hrbno 1:15,8 (Mastenbroek-Hol., 1936), 150 y hrbno: 1:50,8 (Bridges-Am., 1936), 200 m hrbno 2:48,7 (Jarrett-Am., 1936), 400 m hrbno 5:58,8 (Mastenbroek-Holand., 1936), 100 m prsno 1:20,2 (Holzner-Nemčija, 1936), 220 y prsno: 2:42,6 (kot prej), 200 m prsno 3:00,4 (Maehala-Jap. 1933), 400 m prsno: 6:21,8 (kot prej), in 500 m prsno 8:03,8 (kot prej).

Iz pregleda teh najboljših plavalnih rezultatov na svetu ugotovimo najprej, da je med moškimi rekordirji največkrat zastopana Amerika, med ženskami pa Holandska. Zanimivo je tudi, da je velika večina sedanjih svetovnih rekordov novejšega datuma in se z dvema še veljavna in starima nad 5 let poučajla le še »bivša« zvezdnika v vodi, Amerikaner Weissmuller in Šved Arne Borg na najkrajši in najdaljši plavalni prog. Povezo drugod pa so prišla na plan nova imena.

SK Ljubljana, Danes od 16.30 dalje trening prve skupine razen onih igralcev, ki so igrali proti Jugoslaviji.

SK Slovan: Drevi ob 19.30 važen sestanek vseh aktivnih članov, nato odborova seja. Točno in vsi!

Smučarski klub Cetje bo imel občni zbor v sredo 30. t. m. ob 20. v klubovi sobi pri »Zelenem travniku«.

Sokol

Sokolski praznik v Trbovljah. Rojstni dan našega mladega kralja Nj. Vel. Petra II. je praznilo Trbovlje s prirničnimi manifestacijami, ki jih je privedlo naše sokolsko društvo. Društvo je namenoma dalo poudarka tem slavnostim, kot prazniku sokolske mladine, ker je hotelo poudariti tesno vez, ki veže našega mladega kralja-Sokola z njegovimi sovratniki. Da je ta vez resnična in iskrena, je pokazala naša sokolska mladina s svojim spontanim navdušenjem. Še sobotna baklada je imela videv pečat ljubezni mladih sokolekih šre do svojega velikega brata. Trbovlje si ni dozevalo tako živahne in razgibane baklade kot letos. — Po bakladi je Narodna obramba zažgala na sokolskem letnem telovadišču kres, kateremu so odzdravljali kresovi na

ZDRUZENJE TRGOVECV ZA MESTO PTUJ nazzanja pretužno vest, da je danes 14. septembra umrl njegov dolgoletni član, član uprave in blagajnik, gospod

MARTIN VRABL

TRGOVEC IN POSESTNIK. Pogreb se bo vršil v sredo 16. septembra ob 15. uri izpred hiše žalosti, Srbski trg, na pokopališče. Ohranimo mu trajen spomin! PTUJ, 14. septembra 1936.

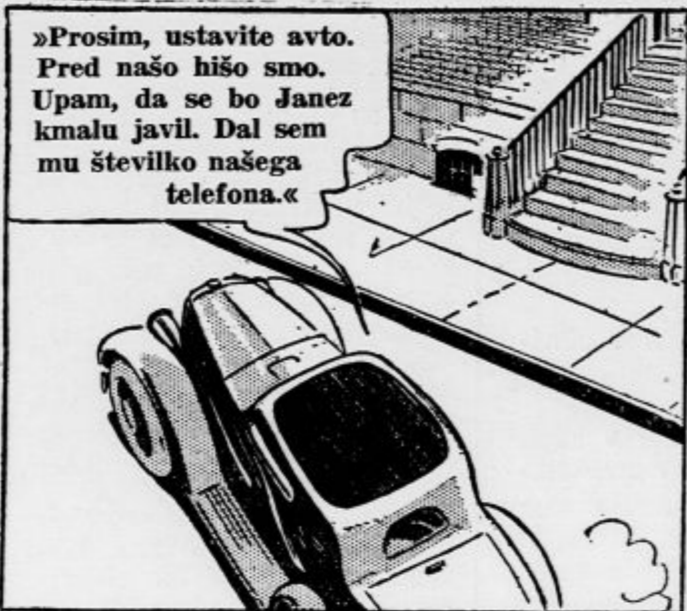
NACELSTVO, UPRAVA IN NADZORSTVO ZDRUZENJA TRGOVECV V PTUJU.

Radijska patrolja - Roman v slikah.

51.

Copyright »Pantheon« & »Jutra«.

Deček na cesti je bil eden izmed nosilcev palice. Prisedel je v avto k detektivoma in povedal, da sledi njegov prijatelj vojvodemu avtomobilu. Sam je od začudenja skoraj onemel.

»Prosim, ustavite avto. Pred našo hišo smo. Upam, da se bo Janez kmalu javil. Dal sem mu številko našega telefona.«

Toneček je vzhitečno pripovedoval svoji materi potek velike prigode, ki jo je doživel na igrišču »Golf klub«. Predstavil je oboja policista.

»Samo izvolita, gospoda!«

Razgovor je pretrgalo zvonjenje telefona.

»To je sigurne Janez!«

»Ah, ne kriči tako!«

»Janez je. Pravi da bi rad govoril samo z vami!«

»Daj mi slušalko.«

CENE MALIM OGLASOM

Po 50 par za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 3.— za šifro ali dajanje naslovov plačajo ori, ki iščejo služb. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 12.—. Dopolni in ženitve se zaračunajo po Din 2.— za vsako besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 20.—. Vsi ostali oglasi se zaračunajo po Din 1.— za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 17.—

Mali oglasi

Ponudbam na šifre ne prilagajte znamk! Le, če zahtevate od Oglasnega oddelka »Jutra« odgovor, priložite Din 3.— v znakmah

Vse pristojbine za male oglase je plačati pri predaji naročila, oziroma jih je vpsolati v pisnu obem z naročilom, ali pa po poštni položnici na čekovni račun, Ljubljana števil. 11.842, sicer se zaračuna k zgoraj navedenim pristojbinam še manipulacijska pristojbina Din 5.—.

Vsa naročila in vprašanja, tičoča se malih oglasov, je naslavljati na: Oglasni oddelček »Jutra«, Ljubljana.

Službo dobi

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Oskrbnika

tudi oženjenega, pridnega in zanesljivega, iščem za vinskih posestov na Zilborsu v Štaj. Ponižbe na Dr. Dekleva, Leskovec. 22167-1

Zelezinar

za prabno, sprejem prodajalca, dobi mesto. Ponižbe na ogl. odd. »Jutra« pod šifro »Ljubljana 5«. 22051-1

Pletilce in pletilje

barjane, sprejme »Jugovna« na Sarajevu, Šahinogova ulica 10. 22050-1

Otroško odgojiteljico

k družinskemu delavcu, večje, perfektno zbravščeno in nemščino, iz dobre hiše, s provizornimi referencami, sprejemem za Zagreb, Mosto stalno. Nastop takoj ali po dogovoru. Največ ponudbe pod šifro »15210« na Publicitas, Zagreb. 22051-1

Blagajničarka

marljivo in veščo in tudi zanesljivo, z dobrimi spravevali ter po možnosti z nekaj kaviarje, sprejemem za register blagajnič. Vprašati v gostilni »Oran«, Martin Bedjanec, Zagreb, Frankopanska ul. 13. 22052-1

Potrebujemo takoj dekleta za vse posle, kuharice, netakarice, odgojiteljice — za privatne hiše, hotela, menze in gostilne. Z dolgotrajnim sprejemem za Zagreb in izven Zagreba. Za odgovor pošliti Din 5 v znakmah. — Uruženje, Zagreb, Illica 20/1, telefon 73-71. 22067-1

Samostojnega knjigovodjo

(injo) s trgovsko akademijo, perfektnim znanjem nemščine, zmognega samostojnega vodstva kartotečnega knjigovodstva, išče za takoj veljavno Ludovik Kularič, Ormož. 22050-1

Služkinjo

ki zna kuhati in v splošnem voditi majhno gospodinjstvo, sprejemem. Ponižbe pod »1512« na ogl. odd. »Jutra«. 22058-1

Začetnico

sepranikovo, katera igra kakšno instrument. — Išče danska kapela. Ponižbe na kapelnico, Kapiteljska 3, Ljubljana (od 2-4. pop.). 22057-1

G. Th. Rothman: Gospod Kozamurnik gre na letovanje

13

Gospod Kozamurnik tudi ni napačen človek, kakor vsi vemo; a hotel je, da bi z njim vlnudno ravnali. Ogorčeno je pogledal Pavla in vzklil: »Gospod! Ali veste, s kom imate opravka?«. »Nič ne vem,« je Pavle odvrnil, »in me tudi nič ne zanima; vem samo, da hočem priti na vlak! Spravite se s potil!«

Pomočnika

sprejem v špecijalno trgovino. Stanko Pečnik, trgovina, Stožice, Jezica. 22001-1

Frizerko

dobro moč, sprejme salon »Polak«, Rakek. 22007-1

Službe išče

Vrha beseda 60 par larek 3 Din, za dajanje naslova 5 Din, najmanjši znesek 12 Din.

Miajša postrežnica

poštena, išče zaposlitve. — Naslov v vseh poslovalnicah »Jutra«. 22030-2

Službo sluge

ali kaj slinega, želi mlad, poročen brezdele, Ponižbe pod »Skrben in delaven« na ogl. odd. »Jutra«. 22037-2

Šivilja

za obleke, za priporočila na dom, Naslov v vseh poslovalnicah »Jutra«. 22006-2

Dajenci (ke)

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Trgov. vajenca

sprejemem v špecijalno trgovino v Ljubljani. — Ponižbe pod »Posten« na ogl. odd. »Jutra«. 22037-44

Pouk

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Akademik

energičen inštruktor z večletno uspešno prakso inštruiraju za hrano, Ponižbe na ogl. odd. »Jutra« pod »Temejitost«. 22034-1

Dijak

tehniške srednje šole, bi inštruiral nižješolske in realnih predmetih proti plačilu ali za stanovanje. Ponižbe na ogl. odd. »Jutra« pod »Strog«. 22004-4

Potniki

Zastopniku ki obiskuje hiše posestnik, stavbenike in krovce, nudimo možnost lepega za stiska s prodajo vsaki hiši potrebnega artikla. Ponižbe na ogl. odd. »Jutra« pod »10% provizije«. 20106-5

Prodaj

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Skungs

in vseh vrst kožuhovino — najugodnejše prodaja in specialno izdeluje kramar Josip Dolenc, Ljubljana, Sv. Petra 19. telefon 22-62. 219-6

Holandske cvetne gomolje

bijacni, tulpanov, narcis, kruskov itd. nudi Sever & Komp., Ljubljana. Zahtevajte cenik! 21804-6

Dalmatinske smokve

za jelo, okusne, letošnje nudi po Din 5 kg Sever & Komp. Ljubljana. 21805-6

Kovčeg-gramofon

rabljen, s 35 ploščami — ugodno naprodaj. Naslov v vseh poslovalnicah »Jutra«. 22066-6

Pridelki

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Kislo zelje, repo

ovo, provizorno in glavice za sarmo v sodčkih, dobavlja po naročilu v vsaki množici po brezkonkurenčni ceni Gustav Erklar, Ljubljana, Kodeljeva, pov. ul. 10. Telefon 26-91. 219-33

Dobrega vina

lastnega pridelka, prodaj večjo količino. Ponižbe na ogl. odd. »Jutra« pod »Ilaloizane«. 22035-33

Les

Suho žamanje (melka drva), 1 m dolgo, v butare vozano, lepo, 10 vagonov, prodamo po najnižji ceni. Vprašati pisмено ali osebno pri »Upravi veleposredstva Ravnik, pošta Planina pri Rakcu«. 22038-15

Glasbila

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Kratek klavir

(Stuttgiger) prodaj zaradi pomanjkanja prostora. — Strossen, Mencingerjeva 21 (Kolezija). 22032-36

Kolesa

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Kolo

rabljeno, v dobrem stanju, kupim, Naslov v vseh poslovalnicah »Jutra«. 22006-11

Stroji

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Šivalni stroj

Singer, popolnoma nov — ugodno prodaj. Naslov v vseh poslovalnicah »Jutra«. 22002-29

Šivalni stroji in kolesa

najboljših nemških tovarn, najbolj poceni napredaj samo v NOVI TRGOVINI na Tyrševi 36. 22016-29

Kupim

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Polno jermenik

zago 60-70 cm. tudi polovični jermenik s cirk. in vsem potrebnim materijalom isto lokomobile 8-12 k.s., kupim. Ponižbe na naslov Zidarit' Vekoslav, lesna trgovina, Logarjeva pošta Križevci pri Ljutomeru. 21737-7

Stojalo za plašče

konfekcijsko, kupim. Telefon 37-37. 21914-7

Dragocenosti

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Vsakovrstno zlato

tupje po najvišjih cenah CERNE — juvelir Ljubljana, Wolfova ulica 1. 21804-6

Zlato

kupujem po zvišanem cenah, F. Čuden, Prešernova ul. 1. 22036-6

Kapital

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Hranilne vloge

vrhodne papirje kupuje in prodaja najbolje AL Planinščak, sg. bančnih kredit, postov. Ljubljana, Beethova ul. števil 14/1. 214-16

Bančno kom. zavod

Maribor, Aleksandrova 40, izvršuje najboljše akup in prodajo HRANILNIH VLOG — vseh letarnih zavodov — za odgovor Din 3 znakmah. 217-16

Posojilo 3.000 Din

želi zasebni namoščeneec. — Vračal bi tedensko. Ponižbe pod »Zanesljivo« na ogl. odd. »Jutra«. 22034-16

Kužičjo

Ljudske posojilnice Ljublj. ca 20.000, prodaj. Rudolf Zove, Ljubljana, Gladijska ulica 12. 22005-16

Prehrana

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Gostilna pri

»Fajmostru« sprejme abonente na dobro in poceni hrano. 22074-14

Lokali

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Trgovski lokal

novi opremljen za trgovino z mesnim blagom, od dan 1. novembra v najem v okolici Celja, Naslov v vseh poslovalnicah »Jutra«. 22013-19

Posest

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Enostanovanisko vilo v Mariboru

komfortno, z vrtno, v bližini Koroške ulice. Kupim. Ponižbe na ogl. odd. »Jutra« v Ljubljani pod »Stev. 14936«. 22070-20

Stanovanjsko hišo v Mariboru

z vrtno in enim velikim stanovanjem v bližini parka, kupim. — Ponižbe na ogl. odd. »Jutra« pod »Stev. 14936«. 22060-20

Več parcel v bližini pokopališča v Ljubljani, po nizki ceni naprodaj. Naslov v vseh poslovalnicah »Jutra«. 22053-20

Hiša z gostilno

in lepim senčnatim vrtno, na prometnem kraju, na prodaj. Naslov v vseh poslovalnicah »Jutra«. 22094-20

Stanovanjsko

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Štirisobno stanovanje

z vsemi pritlikinami v III nadstropju hiše, uredi mesta lepo, solčno, oddam s 1. novembrom. Naslov v vseh poslovalnicah »Jutra«. 22113-21

Dvosob. stanovanje

z vrtno, oddam oktobra v Zg. Šiški 31. nasproti Čarnana. 2171-31

Dvosob. stanovanje s kopalnico, oddam solnični stranki za Din 600.

Ciglarjeva ulica 20, Moste. 22003-31

Stanovanje

3-sobno, kopalnica in druge pritlikine, oddam za november. Gregorčičeva nica 10/1. 22025-31

Stanovanje

devo ali trišobno, oddam s pritlikinami in vrtno v Rožni dolini, Cesta IV. št. 26. Istotam prodaj rabljeno kuhinjsko opremo. 21955-31

Dijaki so

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Profesorska rodbina

sprejme dijaka na stanovanje in hrano, Poljanski nasip 16/VI, stop. III, vrata št. 15. 22038-22

Sobo odda

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Sosianovalca

sprejemem v lepo sobo. — Naslov v vseh poslovalnicah »Jutra«. 22010-23

Opremljene sobe

poseben vhod, solčno, zračne, s ali 2 postelj, lahke, tudi vse okarbo, poceni oddam blizu tramvaj, Sp. Šiška, Černetova 31. 22026-23

Opremljeno sobo

solčno, poseben vhod, parket, elektrika, poceni oddam solnični stranki. Naslov v vseh poslovalnicah »Jutra«. 22074-23

Sobo

moderno opremljeno, oddam oktobra. Do banške uprave 10 minut. Levčeva ulica 11. 22070-23

Solčno sobo

lepo, prazno event. opremljeno, oddam dvema osebam. Naslov v vseh poslovalnicah »Jutra«. 22076-23

Opremljeno sobo

s posebnim vhodom, oddam v centru, Naslov v vseh poslovalnicah »Jutra«. 22054-23

Separirano sobo

opremljeno, oddam po zmanjšani ceni, Lomarska steza 8/b, vila pri Ljudskem domu. 22054-23

Solčno sobo

zouparna kopalnica, v centru, oddam, Naslov v vseh poslovalnicah »Jutra«. 22053-23

Opremljeno sobo

v mestu, takoj poceni oddam gospodinjcu. Naslov v vseh poslovalnicah »Jutra«. 22051-23

Opremljeno sobo

solčno, event. s kopalnico, oddam, Naslov v vseh poslovalnicah »Jutra«. 22075-25

Opremljeno sobo

lepo, solčno, v villi, oddam. Istotam oddam malo sobico za Din 100. Naslov v vseh poslovalnicah »Jutra«. 22093-23

Opremljeno sobo

lepo, zračno, oddam takoj solčnemu gospodu. Naslov v vseh poslovalnicah »Jutra«. 22092-23

Sobo

oddam gospodinjcu v centru, Naslov v vseh poslovalnicah »Jutra«. 22000-23

V bližini banovine

oddam krasno, solčno, veliko, svetlo in mirno opremljeno sobo z uporabo kopalnice, v novi villi, solnični stranki. Naslov v vseh poslovalnicah »Jutra«. 22062-23

Sobo

s posebnim vhodom, oddam s posebnim dvema gospodoma ali dijakoma. Naslov v vseh poslovalnicah »Jutra«. 22001-23

Sobico

oddam solčnemu gospodu, event. dijaku, z vse opremljeno, vso okarbo. Naslov na razpolago, Tržaška cesta 20/II, desno. 22002-23

Sobo

lepo opremljeno, z dvema posteljama in zajtrkom, oddam. Vprašati: Tržaška